

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
200. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi szeptember 3

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalón elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

LEGYEN VÉGE A SZEMFÉNYVESZTÉSNEK

Irta: SZELE BÉLA dr.

Bukarestben híre kelt annak, hogy a magyar párt indítványozni fogja a kisebbségi államtitkárság megszüntetését. A hír egyelőre nem bizonyult valósnak, mert az arra illetékesek azt megcáfolták. Azt tartja a közmondás, hogy szél fuvatlan nem indul. Brandsch államtitkár is ismeri ezt a nagy igazságot tartalmazó népies megállapítást, s ezért jónak találta egy kapóra jövő interjú keretében az államtitkárság megszüntetésének kérdéséről is nyilatkozni, természetesen feldicsérve ezt az intézményt és azzal kapcsolatban saját működését. Minthogy így szóba került a kisebbségi államtitkárság ügye és aktualitást nyert, nézzünk a szemébe.

Ha a magyar párt nem vette programmba a kisebbségi államtitkárság megszüntetésének szorgalmazását, hát azt rosszul tette. Ez a szerv mai formájában már megszületése pillanatában megérett a megsemmisülésre. Ezért, mikor másfél esztendő tapasztalatai indokolták a létesítés első percében megfogalmazott aggályokat; mikor a lteelt idő tanúságot szolgáltatott arról, hogy ez az intézmény nem egyéb, mint porhintő szinpadi diszlet; napirendre kell tűzni a megszüntetés, vagy a megfelelő átalakítás kérdését.

Egy kisebbségi államtitkárság a kisebbségek érdekeit szolgáló kormányzati tényező csak úgy lehet, ha a rendelkezésnek megfelelő hatáskörrel ruházzák fel. A mostani államtitkárság ilyen hatáskörrel nem rendelkezik. Egyszerű közbeeső és továbbító állomás, mely nem rendelkezhet, nem intézkedhet, csupán szerényen támogathat esetleg bizonyos igényeket. Az egész szerv annak köszönheti létét, hogy Jorga miniszterelnök kifelé demonstrálni akarta a kisebbségekkel szemben való előzékenységet és befelé azt a látszatot akarta kelteni, hogy a kisebbségek ügyeivel komolyan foglalkoznak. És ez az intézmény ilyen látszatok keltésére, megtévesztő hatások kiváltására valóban alkalmas is, de egyébre nem. Nekünk tehát ilyen intézményre nincs és nem lehet szükségünk, mert ebből a kisebbségeknek semmiféle előnyük, hasznuk nem származik, hátrányuk annál több. Hiszen, ha egy ilyen szinpadis diszlet ott van az előtérben, mindig utjába állítható ez az indokolt panaszkodás és követelményeknek, mert a kormány kidüllesztett mellette hivatkozhatik arra, hogy a kisebbségek ügyeinek intézésére saját szervük van, melynek élén saját emberük áll.

Mi nem azt mondjuk, hogy nem kell nekünk kisebbségi minisztérium, helyesebben államtitkárság, hanem azt, hogy nem kell olyan, milyennel Jorga nyomorított meg bennünket. Szükséges egy olyan kormányzati fórum, mely a kisebbségek ügyében tényező, de felesleges és a mi szempontunkból egyenesen káros az olyan, mely csak árnyéka egy hatóság szervnek, mely csak cím, jelleg és erő nélkül. A kisebbségek érdeke nem azt követeli, hogy egy vagy két ember mérsékelt javadalmazást huzzon és csillogó címet viseljen, hanem azt, hogy a kisebbségek leghivatottabb embere a kormánynak minden más tárca birtokosával egyenlő rendű, rangú és hatáskörű tagja legyen, ki mint ilyen valódi képviselője és eredményeket termelő irányítója lehessen az ország összes kisebbségeinek. Nem cím kell, nem hivatal, hanem lehetőség és hatalom arra, hogy a kisebbségi

ügy a kormányzatban megfelelő helyet foglalhasson el. Ha Jorga komolyan szolgálatot akart tenni az ország belső konszolidációjának és a kisebbségeknek, akkor így kellett volna megoldania a kisebbségek kormányzati képviselésének problémáját. És, ha akármelyik kormány tényleg nemes és komoly elhatározással dülőre akarja juttatni a kisebbségi

kérdést, akkor ilyen értelemben kell, hogy átreformálja a kisebbségi államtitkárságot. Ha erre nem hajlandó, akkor meg kell szüntetni a mai szervet, mert ez nem felel meg annak a hivatásnak, melyet a kisebbségek becsületes érdekei és törvényes jogai megszabnak.

A kisebbségi államtitkárság nem lehet egyes emberek kívánságainak kieszközölője, hanem az összes népkisebbségek általános jellegű és érvényű követelményeinek kell, hogy a megtestesítője legyen. A mai kisebbségi államtitkárság irattárában lehetnek százával elismerő levelek és köszönő iratok, ezek még nem avatják ezt az intézményt azzá, aminek lennie kellene. Sokan vannak a közélet szereplői közül, akik még több hálaira-

tot mutathatnak fel személyes szolgálataikért, de senkinek sem jut eszébe, hogy ezeket az egyébként derék embereket a kisebbségi politika és élet kormányzati szervének minősítsék. Elhiszszük, hogy a mai államtitkárság tett személyes szolgálatokat, de nekünk nem kijárókra, hanem létünk és jogaink biztosító állami, alkotmányos szervre van szükségünk. A mai államtitkárság nem ilyen, mert nem lett ilyennek megalkotva. Ezért vagy alakítsák ilyenre, vagy szüntessék meg haladéktalanul, mert vétek a kisebbségekkel szemfényvesztő játékot üzni és a külföld szemébe port hinteni akkor, mikor a kisebbségi kérdés becsületes megoldása csak előnyére lehet az országnak.

Németország és Olaszország fel akarja robbantani a Népszövetséget

Tíz pont tíz parancsot erejével és hatásával

Követelik a Saar-vidék azonnali visszacsatolását

Páris, szeptember 1.

Schleicher tábornoknak egy bolognai lapban megjelent interjúja óriási vihart idézett fel Franciaországban. A lapok megállapítják, hogy

Németország Olaszországgal együtt fel akarja robbantani a Népszövetséget.

A „Le Journal” szerint a német követelések tíz főpontjai a következők:

1. A tízenként éves véderőszolgálat csökkentése minden országban és átlagos szolgálati idő bevezetése. 2. A német

hadereg létszámának növelése 300.000 főre. 3. Nehéz és parti tüzérség engedélyezése Németországban. 4. Tankpart. 5. Katonai aviatika. 6. Katonai pilótaiskolák. 7. Haditengerészet kifejlesztése. 8. Cirkálók és tengeralattjárók építése. 9. Erődítmény hálózat. 10. Huszonöt új hadianyaggyár építése.

A világsajtóban már olyan hírek is keringenek, hogy Schleicher már megkezdte a német hadsereg újjászervezését.

Ugyancsak párisi jelentés szerint a Saar-vidéken, amelynek visszacsatolását Németországhoz 15 évre tiltotta meg

a békeszerződés, Koblenzbe szeptember 11-re gyűlést hívtak össze. Pápen azt izente a Saar-vidékieknek, hogy a csatlakozással nem lehet tovább várni.

Mikor a Cherbourgban időző Herriot tudomást szerzett a német jegyzékről és Schleicher nyilatkozatáról, így szólt:

„Ugy látszik, három napig sem lehet büntetlenül távol maradni Párisból”. De nem nyilatkozott bővebben.

A londoni lapok is tele vannak a német lépés hírével, de általában

jogosnak tartják a német követeléseket.

Az egyik fővárosi lap szerint:

A kormány nem gondol a szükségrendeletek bevezetésére

A király visszalért Bukaresztbe — Nem hagyják öszire a konverzió módosítását

Bukarest, szeptember 1.

Páratlan megdöbbenést keltett az a hír, hogy a Vajda-kormány akarja utánozni a diktatórikus német szükségrendeleti politikát és törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, amely felhatalmazza a kormányt, hogy a parlamenti szünet alatt, rendeletek útján, gazdasági intézkedéseket tegyen. Egyik bukaresti lap most azt írja, hogy „meghatalmaztak bennünket ezen hír megcáfolására, amelynek semmi alapja sincsen.”

Mivel a cáfolat nem jelöli meg pontosan és hivatalos formában, hogy milyen illetékes helyről származik a tagadó nyilatkozat, nem tudjuk, hogy a szükségrendeleti rendszer veszélye teljesen elhárítottak tekinthető-e?

A KIRÁLY VISSZALÉRT A FŐVÁROSBA

Károly király csütörtökön délelőtt Színájából visszautazott Bukarestbe. Az

uralkodó addig marad a fővárosban, a míg átvesszi a kamara válaszfeliratát s azután ismét visszautazik Színájába.

Beck ezredes Pilsudszky marsall bizalmasa, aki már kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt és a kormány több tagjával is beható eszmecsere folytatótt, minden valószínűség szerint az orosz román megneemtámadási szerződésről, csütörtökön délelőtt Maniu Gyulával és Ducával tárgyalt.

A konverzió ügye mindig újabb és újabb fordulatokban bővelkedik. Tegnap már bukaresti politikai köröknek az a meggyőződése kapott lábra, hogy a konverzió módosítása öszre marad. A kormánypárt egy része is szívesen vette volna ezt a megoldást, mert a módosító javaslat nem védi meg kellően a bankok érdekeit, amelyekkel pedig számos politikai összeköttetésben áll. Ezek abban reménykedtek, hogy őszig sikerül teljesen átgymni a konverziós törvényt.

Egy bukaresti lap szerint a kormány

egyik tagja, akit nem akar megnevezni, határozottan kijelentette, hogy a konverzió módosítása csak akkor következik be, amikor lehullnak a falevelek.”

Az elhalasztás indokolása az lett volna, hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt a parlament nem tudja kellő alaposítással megvitatni a sorsdöntő törvényt, másrészt pedig az egész konverziós ügyet összhangba kell hozni a külföldi szakértők véleményével.

Este fél tízkor azonban Vajda minisztertanácsot hívott egybe, amelyen elhatározták, hogy

a módosítást még a jelenlegi ülészakasban minden körülmények között letárgyalják és megszavazzák.

Hir szerint a hirtelen fordulat mögött a Banca Națională energikus intervenciója rejlik.

Ezenkívül a minisztertanács elfogadta Voicu Nițescu földművelésügyi miniszter több törvényjavaslatát,

Az amerikai vezérkari főnök résztesz a lengyel hadgyakorlatokon

Varsó, szeptember 1.

Mac Arthur tábornok, az amerikai vezérkari főnöke, aki Romániában is járt, szeptember hetedikén Varsóba érkezik és részt fog venni a lengyel hadsereg nagy gyakorlatán.

Jönnek a községi és megyei választások

Bukarest, szeptember 1.
A közigazgatási törvény részletes módosításáról szóló törvényjavaslatot a szenátus is megszavazta, ami után Calinescu államtitkár kijelentette, hogy a kormány a legrövidebb időn belül kiírja a községi és megyei választásokat.

Lezuhant a tízméteres trapézról egy artistanő

Budapest, szeptember 1.
Az itt időző Gleich-cirkusz egyik szenzációs száma volt Kolb Ferencné magyar származású artistanő produkciója, aki trapézen végzett hajmeresztő mutatványokat. Tegnap Kolb Ferencné egy tízméteres trapézzel lezuhant, miközben kartörést és súlyos agyrázkódást szenvedett. A közönség körében valóságos pánik tört ki. A mentők a Rókusba szállították a szerencsétlen artistanőt.

Herriot bizalmasan tárgyal a francia-angol antantról

Cherbourg, szeptember 1.
Herriot francia miniszterelnök szerdán ide érkezett és Chamberlainnel, az angol politikai élet egyik vezéralakjával folytatott bizalmas tárgyalásokat, amelyek nyilván folytatásai a Jersey szigetén Sir Herbert Samuellel tartott megbeszéléseknek. Valószínűleg most is a német fegyverkezéssel és az angol-francia katonai antantról van szó. A történelmi fontosságú tanácskozások eredményét mindaddig úgy az angol, mint a francia diplomácia titokban tartja.

Felemelték a külföldi buza és liszt vámját

Bukarest, szeptember 1.
A kamara megszavazta Voicu Nitescu földművelési miniszter törvénytervezetét a buza, rozs és liszt behozatali vámjainak emeléséről. Az új terménytarifák a következők:
A buzánál harminkétezer lej helyett vagononként negyvenezer, rozsnál ugyancsak negyvenezer, buzaliszt és egyéb lisztfajtáknál pedig hatvanezer lej vagononként.

A betétesek kérdései a Marmorosch-bankhoz

A konverziós törvény negyvenedik paragrafusa

Bukarest, szeptember 1.
Az egész országban feszült érdeklődéssel várják, hogy a Banca Marmorosch 1933. január huszonhetedikén megkezdje a fizetéseket? Különösen várják ezt a betétesek, akiknek összkövetelése megközelíti a másfélmilliárd lejt. A bank vezetői azonban semmiesetre sem félnek a csődtől, mert a konverziós törvény negyvenedik szakasza kimondja, hogy olyan bank ellen, amelynek tárcájában legalább tíz százalék mezőgazdasági váltó van, öt éven át nem lehet csődöt kérni. A betétesek határozottan állítják, hogy ez a paragrafus egyenesen Blankák kedvéért került bele a törvénybe. Tény az, hogy Lázár Illés kamarai képviselő és társai, akik megtámadták a bank kényszerrevezését, új szakértői vizsgálat elrendelését kérték. A törvényszék azonban ezt nem rendelte el.
De a bank azt is elintézte, hogy Lázár Illés és társai közvetlenül a tárgyalás előtt visszavonják a felebbezést. Ez annál érdekesebb, mert a feljelentésben a képviselők élesen vádat emeltek a bank vezetői ellen.

A bank csak a betétesek tömegét nem tudta leszerelni. A Banca Marmorosch ügyét minden valószínűség szerint több feljelentésre és felebbezésre még részletesen le fogja tárgyalni a bíróság.
Ertésülésünk szerint a törvény színe előtt a betétesek ugyanazt a huszonegy kérdést fogják feltenni a banknak, amelyeket a Lázár Illés-féle felebbezés is tartalmazott s amelyek közül néhányat itt közlünk:

Milyen tőzsdéjegyzéket bonyolított le a bank 1928-ban és mi volt azok eredménye?

Mi volt az oka annak, hogy Blank Arisztid, Joan Boamba, valamint Tabacopici Nicolae 1931. október hetedikén lemondtak a Banca Industrialia igazgatói tagságáról?

Milyen összegekkel tartozott Sópkecz Richárd, a bank ügyvezető igazgatója, 1924-ben a Banca Industrialának? Kifizette-e azt és hogyan?

Milyen alapokból fedezi jelenleg a bank az adminisztrációs költségeket?

Mikor fogadta el a bank utoljára a betétesek pénzt gyűmölcsöztetésére?

„Csak Rákosi Jenő ajánlotta fel nekem a magyar trónt”

Rothermere lord újabb nyilatkozata az ő szerencsétlen trónjelöltségéről

Budapest, szeptember 1.
A magyar politikai életben erős izgalmat keltett a Rothermere-ügy, mikor is a nemes lord, egy újságcikkben elárulta, hogy bizonyos magyar politikusok felajánlották neki a magyar trónt. Különösen a legitimisták voltak felháborodva, mert bár Rothermere kiváló és értékes pártfogója Magyarországnak, mégis a szent koronával semmi összefüggése se hozható. Most aztán megszólalt a lord is és a Magyar Távirati Iroda útján nyilatkozatot adott le, amelyben megmagyarázza a helyzetet és csak néhai Rákosi Jenőt jelöli meg, mint aki neki a magyar koronát felajánlotta.

A nyilatkozat így hangzik:
— Nemrég megjelent cikkem értelmezésénél értesülésem szerint egyesek nagyon túloztak. Cikkemben nem állítottam, hogy amaz

előkelő állású magyarok bármelyike, akikkel személyesen érintkezni alkalmam volt, nekem felajánlotta volna a magyar koronát.

Rákosi Jenő volt az egyetlen, aki személyes találkozásunk alkalmával felvetette az eszmét, hogy jelöltessem magam a magyar trónra.

De ebben a nyilatkozatban én is csak a magyar jellem meleg rokonérzésének és lelkesedésének megnyilvánulását láttam, tudva amellett, hogy a dolog lehetetlen. Utóbb kifejezést adok azon érzésemnek, hogy a magyar nép nagylelkűsége erősen túlozta ama szolgálatok értékét, amelyeket a magyar igazság érdekében teljesíteni próbáltam.

Ez a nyilatkozat tisztára mossa a „szent koronával hálaló” magyar politikusokat is és csak Rákosi Jenőt mártja be, — akinek azonban már igazán mindegy.

Korképek Háromszék megyéből

Házalás prefektusi ajánlással

Sepsiszentgyörgy, szeptember 1.

Azt hinné az ember, hogy a gazdasági krízis és kánikulai meleg tikkasztóan hatnak a házalási és gyűjtési ambíciók kielégítésére. A jó falu azonban, — különösen, ha azt kisebbségek lakják, — igen alkalmas vadászterületnek bizonyul ma is, ahol bizonyos urak, ha kell prefektusi ajánlással is, kisebb-nagyobb zsákmányra cserélkezhetnek. Ime Háromszék megyéből néhány illatozó virág a nagy koszoruból.

DREPTATEA = JOG, TEHÁT JOGTALANUL SZEDNEK ELŐFIZETŐT

Az elmúlt napokban fényes luxus autóval sorra száguldozta a községeket néhány bukaresti ur. Vezetőjük a mezőn dolgozó primárokat maga elé citálta s hangosan tudtukra adta, hogy ő a mindehátos inspektor, R. Filip dela ziarul Dreptatea. Miniszterekre hivatkozva, s nagyobb nyomaték kedvéért dr. Crecin prefektus ajánló levelét is meglobogtatva, csekély 2000 lejes összeget szedték fel az egyes községek pénztárából, a Dreptatea politikai lap egy évi előfizetésére, noha a nevezett lap 1000 lejért kínálja különben magát.

Szegény községi előjárók, — mit tehettek egyebet, — fizettek, mint a köles. Bölcsekn megmondolva, hogy mint interimárok, a prefektus ajánlására és jóvótábol ülnek a hatalom padkáján s nem jó kukoricázni, sőt egyenesen ildomos és tanácsos is felsőbb ajánlásra a község kasszájába belenyulni, — a Dreptatea előfizetésére. Igaz, hogy az adófizető polgárok nem olvassák s bizonyára nem is kívánták e lapot, de a lap kívánja őket, a község kasszája pedig utszéli tén, sürgönyfához kötve, melyet minden vándor, még ha autóval jár is, büntetlenül megfejt.

A GYÜJTŐNEK NEM ÁLLITANAK SZOBROT?

Egy másik gyűjtő trupp a Sepsiszentgyörgyön leleplezendő szoborra gyűjtőget szorgalmasan, egy magasrangú vármegyei hivatalnok kíséretében. Így a községi kasszákat nem csikoroghatnak egy a nyitogatásánál. A községi gazdák pedig kérdeztetik, vajon hová viszik a pénzeiket, s mikor lesz a leleplezés?

TESSEK MOSOLYOGNI! A SZÉKELY HADD SIRJON!

A Monitorul Primarilor csekély 400 lej évi előfizetésre buzdítja az érdekes primárokat. Az emberi hiúságra építi az üzletet, mert a községekhez kiküldött felhívásban kötelezi magát, hogy minden primár fotográfiáját, lehetőleg híven fogja hozni. Ez igazán meg éri.

HUSZ LEJJEK CSÉPLIK A SZALMÁT

A városi ember azt hinné, hogy a jó falusiaknak nem kell szemétpénzt, vagy udvar pénzt fizetniük. Bizony kell, csak szebb címet adnak neki. Kivételt képez az a gazda, akinek a rozsdakár annyira tönkre tette a gabonáját, hogy már cséplési engedélyt sem kér. Ugyanis a főszolgabíró urak egyes helyeken, minden évben 20 lejt szednek fel azon a címen, hogy az udvarra behordott gabonát csépelni is lehet, miután szalmájával igazán nem lehet megenni. Tehát minden földműves fizet. Vajjon miért kell évről-évre fizetni ezt az udvarpénzt a szegény

Az antiimperialista kongresszus záróülése

Amszterdam, szeptember 1.
Tegnap este tartotta meg záróülését a nagy szabású antiimperialista kongresszus. A zárószót Henry Barbusse mondta, felolvasva egyben a kongresszus manifestumát. Hír szerint a kiáltoálynak csak a progresszív és demokrata lapok adnak helyet, míg a jobb oldali sajtó el akarja hallgatni. Megválasztották a háboruellenes akciók állandó szervezőbizottságát is, amelynek tagjai: Romain Rolland, Henry Barbusse, Clara Zetkin, Gorkij Maxim, Teodor Dreiser, Karin Michaelis és még többen. Román részről Costa Forst, a kitűnő progresszív publicistát választották meg.

Budapestre érkezett és pár napot a magyar fővárosban tölt Alfonz exkirály

Itt is keresztapai tisztség vár rá

Budapest, szeptember 1.
Alfonz spanyol exkirály szerdán este megérkezett Budapestre. Dél előtt indult Bécsből autóján, főudvarmesterének, Miranda hercegnek kíséretében s utközben Magyaróváron meglátogatta Frigyes királyi herceget. Innen délután 5 óra után indult Budapest felé, ahová az esti órákban érkezett.

A spanyol exkirály a Dunapalota szálló elé hajtatott, ahol érkezésének hírére nagy tömeg verődött össze, abban a reményben, hogy megpillanthatja a száműzött uralkodót, aki már járt Budapesten. Ez sikerült is, mert az exkirály autójának érkezésekor történetesen több autó volt a szálló főbejárata előtt, úgy, hogy Alfonznak távolabb kellett kocsiját leállítania. Amikor a szálló bejáratáig haladt, az összegyűlt tömeg lelkesen megéljenzte.

Alfonz exkirály néhány napig a magyar fővárosban marad.

Újabb jelentés szerint Alfonz spanyol exkirály Budapestre is keresztelő céljából látogatott el. Ugyanis Izabella spanyol főhercegnő, Vavolsky lengyel gróf felesége, egy pesti szanatóriumban fekszik és anyai örömeinek néz elébe. Alfonz, aki tegnap tartotta keresztvív alá Ileana hercegnő ujszületését, elváltatta Izabella főhercegnő születendő gyermekének keresztapását is. Ezt annál természetesebbnek kell találnunk, mert egy exkirálynak igazán nincs sok dolga.

A danzigi kikötő ügye

Genf, szeptember 1

Ma kezdi meg tárgyalásait Genfben az a bizottság, amelynek javaslatot kell tennie a Népszövetségnek arról, hogy Lengyelország használhatja-e teljes egészében a danzigi kikötőt. Az első ülészakot a bizottság Danzigban tartotta meg, azonban befejezetlenül hagyott munkáját most Genfben folytatja.

Az összes filmek királya, mely végre a cenzurán átment!

Premier egész Erdélyben először PÉNTKEN

szept. 2-án az ASTRA Apolló Mozgóban, Brassó

„Ich möchte einmal wieder verliebt sein...”

ist der Anfang eines neuen Lebens.

»Liebeskommando«

mit Dolly Haas, Gustav Fröhlich, Anton Pointner, Yvette Rodin, Tibor v. Halmai, Mary Losseff, M. Wiltrisch

Regie: Géza v. Bolvary

Musik: Robert Stolz

Az őszi idény megnyitása, a brassói ERO-filmkölcsonzó legnagyobb nagyjáték

Eine kleine Freundschaft mit Dir...

Kämo ... gegen...

»Liebeskommando«

Liebeskommando

„Lopott lovat, vagy nem lopott lovat?...”

Novicky szenátort megfosztották mandátumától

Duca válaszolt Maniu vádjaira s a kisebbségi kérdés sürgős megoldását követelte

Bukarest, szeptember 1.

A kamara szerda délutáni ülésén napirend előtt több-kisebb törvényjavaslatot szavaztak meg.

Az első szónok Toma gheorgista volt, aki azt világította meg, hogy pártja miért nem kötött választási paktumot sem a Jorga-kormányral, sem pedig Vajdával.

Utána lépett a szónoki emelvényre Duca, akinek beszédét a politikai pártok rendkívül nagy érdeklődéssel várták, miután a liberális párt nevében neki kellett válaszolnia Maniu szombati vádjaira.

Duca azzal kezdi beszédét, hogy tulajdonképpen nem is kellene Maniunak válaszolnia, mert az ő vádjaira a történelem adja meg majd a feleleket. A román történelem új fejezetei azokkal a reformokkal vannak tele, amelyekkel a liberálisok ajándékozták meg az országot. A mai modern román parasztság a liberálisoknak köszönheti létét. Ezzel szemben a nemzeti parasztpárt csak demagógiával igyekezett elgáncsolni a liberálisok alkotó munkáját. A felirati javaslatra rátérve kifejti, több oka van arra, hogy ezzel a kormánnyal szemben bizalmatlan legyen.

Amióta nem a liberálisok vezetik az országot, Romániának nincs komoly és határozott külpolitikája.

Ez két okból jelent nagy veszedelemet. Az első ok az, hogy a békeszerződések repitója már szinte a teljesülés stádiumába jutott. A másik ok az, hogy a leszerelési konferencia még mindig csak kezdeti stádiumban van és egyelőre nem is biztat eredményekkel. Romániának tehát védekeznie kell s ezt csak szövetségeire építheti fel. Régi szövetségei mellett tehát szilárdan ki kell tartania. Jorgákéban a kérdésben nagyon ingadoztak, a mai kormánynak pedig semmiféle határozott külpolitikai orientációja nincsen. A közigazgatási válság annyira súlyos, hogy a nyugalmi állapot bekövetkezésére évekig is várni kell. Ebben a helyzetben Romániának önmagára kell támaszkodnia, és saját erőiből kell megszereznie a segítséget. Az annyiszor ki-gyonyolt „prin noi in sine” elvét az események igazolták a legjobban. A jelenlegi kormány kívülről vár segítséget, holott a külföldi szakértők már leszögezték, hogy

csak akkor lehet külföldhöz fordulni, ha az ország rendbe hozta belső ügyeit.

Ezek után Duca áttér a kisebbségi kérdésre. Le kell szögezni, hogy Romániának négy milliányi kisebbsége van.

Az ország teljes konszolidációja csak akkor következhetik be, ha meg lesz a harmónia a többségi és a kisebbség között.

A kisebbségi kérdést szükséges kielégítően megoldani. Olyan atmoszférát kell teremteni, amelyben a többség és a kisebbség között bekövetkezzen a megnyugvás anélkül, hogy a nemzetközi szerződésekre kellene hivatkozni. Végül az alkotmányosság kérdéséről beszél. Szerinte a nemzeti parasztpárt kormánnyra jutása is alkotmányellenes volt. Alkotmányos szempontból az is hibája a jelenlegi kormánynak, hogy Maniu nem vállalta a miniszterelnöki tisztséget. Maniu azaz a ténnyel, hogy lemondott a pártelnökségről és visszavonult, nyíltan jelezte, hogy közte és a korona között ellentét van.

Azzal vizont, hogy most sem vállalja a felelősséget, azt látszik bizonyítani, hogy ez az ellentét még ma is fennáll.

A szenátusnak szerdán rendkívül érdekes ülése volt. Most került terítékre a lopott lovat vádolt Novicky szenátor ügye, a kiról ugyancsak fura dolgok kerültek ki. Gafencu külügyi államtitkár Maniulescu interpellációjára válaszolva kijelentette, hogy a Romániában tartózkodó lengyel külügyi alminiszternek, Beck ezredesnek nincs itt semmi katonai, vagy politikai kiküldetése.

Mirescu szociáldemokrata képviselő, akit a szenátus a Novicky-ügy vizsgáló bizottságának küldött ki, jelentést tesz a vizsgálat eredményéről. A cuzista szenátorok rengeteg bűnügye volt, bár igaz, hogy többnyire amnesztiát kapott. A ro-

mán impérium óta csak kétszer ítélték el, de azok az ügyek nincsenek ellentétben a választási törvény 27-ik paragrafusával. Jelenleg azonban olyan bűnügyi eljárás folyik ellene, amely méltatlanná tenné a mandátumra.

A rendőrségi dossziékból az is kiderül, hogy Novickyt lopással is vádolták. A bizottság végeredményben megállapítja, hogy véleménye szerint

Novicky nem méltó a szenátori mandátumra s azért szótöbbséggel mandátuma megsemmisítését javasolja.

Mumianu cuzista: Nem akarom védeni Novickyt, mert jön majd ömaga és megvédi magát a vádakkal szemben. A bizottság a vizsgálat során nem járt el a házszabályok szerint s nem engedte meg Novicynak a védekezést.

Rujinski tábornok: A bizottság ülésén Mumianu ur másfél óra hosszat védte Novickyt, aki maga is jelen volt. Miért mondja, hogy nem engedték védekezni?

Elénk érdeklődés között lép Novicky

a szónoki emelvényre s azzal kezdi beszédét, hogy nincs oka a védekezésre, mert nem olyan ügyben ítélték el, amely méltatlanná tenné a mandátumra. Nem is kétszer, csak egyszer ítélték el, akkor is azért, mert át kellett volna venni egy iskola épületet a zsidóktól s ő a zsidó tanítót megpofozta. Azután arról beszél, hogy a háború alatt elsőnek szökött át a románokhoz, rengeteg hőstettet vitt véghez és számtalanszor megakadályozta, hogy a zsidók ártsanak a hazának.

Hangok a többségből: Ne arról beszéljen, hanem a lopásról. Lopott lovat vagy nem lopott?

Novicky: Én nem loptam lovat. Egy-szer, a katonaság alatt, rekvírálni küldöttek ki parancsnokaim. Ekkor elvettem egy parasztnak a lovát, mert nem akarta ideadni. Ezt is hazafiasságból cselekedtem.

Georgescu többségi: Az a tény, hogy Novicky amnesztiákban részesült, nem lehet mentés. Megállapítja róla, hogy nem méltó a szenátori mandátumra.

Megförtént a döntő fordulat:

Németország hivatalosan követeli az egyenlő fegyverkezési jogot

Páris, szeptember 1.

Az utóbbi időben egyre sürűbben érkeztek hírek arról, hogy Németország a kulisszák mögött tárgyalásokat folytat egyenlő felfegyverkezési jogának elismeréséről, amelyhez minden körülmények között ragaszkodik. Az akció, amely már a legutóbbi lausannei és genti konferenciákon kezdődött, most döntő fordulathoz érkezett. Tegnap délben

a francia kormány megkapta a német kormány memorandumát, amelyben az teljes egyenjogúságot követel a fegyverkezés terén és kéri az erre vonatkozó tárgyalások azonnali megkezdését.

A történelmi jelentőségű memorandumot Herriot távollétében a kabinet főnöke

vette át és azonnal értesítette a miniszterelnököt, aki szerda este óta Cherbourgban tartózkodik. Azután rögtön Cherbourgba indult, hogy a memorandum teljes szövegét személyesen mutassa be Herriot-nak.

A berlini kormánykörök minden nyilatkozattól szigorúan elzárkóznak a memorandummal kapcsolatban. Sőt állítólag

a Párisba küldött memorandumot is szigorú titokban akarták tartani és az csak francia indiszkréción következett be nyilvánosságra.

A német lépés Schleicher honvédelmi miniszter legutóbbi beszéde után nem volt meglepő. A francia választ az egész világon izgalommal várják.

Felmentették Bagi Károlynét a férjgyilkosság vádjáról

Budapest, szeptember 1.

A budapesti törvényszék büntető tanácsa, amely dr. Baghi Károlyné ügyét tárgyalta, szerdán d. u. hirdetett ítéletet a férjgyilkos asszony bűnperében. A bíróság Baghinét felmentette a gyilkosság vádjáról s az ítélet indoklásában megállapította, hogy az asszony jogos önvédelemből használta a revolvert, amellyel férje életét kioltotta. Baghiné az ítéletben megnyugodott, azonban az ügyész felelősséget jelentett be ellene.

Leégett egy szeszgyár raktára 16 vagon tengerivel

Kisenev, szeptember 1.

Hatalmas tűzvész pusztított tegnap délután a kisenevi Littenmann-féle szeszgyárban. Délután két óra tájban az egyik ór észrevette, hogy a gyár terményraktárából füst szivárog ki. Azonnal értesítette a tűzoltókat, azonban mire azok kiértek, a tűz javában pusztított és a lángok rövidesen teljesen elborították a raktárt, amelyben nem kevesebb, mint 16 vagon kukorica volt felhalmozva. A tűzoltók megfeszített munkával dolgoztak, most már nem is azon, hogy a raktár épületét megmentsék, hanem, hogy izolálni tudják a közelben levő épületeket, a Radomáslachi féle szeszgyárat, és a Littenmann gyár szeszraktárát.

Öt órai megfeszített munka után sikerült a tüzet lokalizálni, illetve to-

vábbterjedését megakadályozni. A terményraktár azonban teljesen elpusztult benne levő összes terménnyel együtt. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet gondatlanság okozta. Az egyik ór ugyanis ebédet főzött magának a raktárban és az égő paraszat elfelejtette eloltani. A kár meghaladja a három millió lejt. Sem a gyár, sem a terményraktár nem volt biztosítva.

Hogy csinálta a szomszéd?

Konverzió helyett moratóriummal segített a gazdákon Lengyelország

Varsó, szeptember 1.

A lengyel mezőgazdaság nagyjából hasonló szomorú helyzetben van, mint a romániai. A konverzió ötlete ott is felmerült, de a külföldi hitelezők nyomasztása alatt nem valósulhatott meg s így az államfő a napokban megjelent szükségrendelet szerint részleges moratóriummal igyekezett enyhíteni a gazdák elviselhetetlen terhein.

Eszerint ötven hektárig minden gazdának jogában áll egyeztető bizottság útján egy évi moratóriumot, kamattartozásai újraszabályozását és a végrehatások felfüggesztését kieszközölni. Az ötven hektáron felüli birtoknál a rendes bíróságok engedélyezhetnek hasonló kedvezményeket, háromszáz hektáron felül pedig részleges parcellázással segítenek az esetleges bajon.

Az egyeztető bizottságok és bíróságok minden egyes esetet külön felülvizsgálhatnak és csak indokolt esetekben adják meg a moratóriumot.

AZ EMÉSZTÉSI ZAVAROK

nem lépnek fel azonnal. Gyakran hosszú időn át való elhanyagolás következményei. Kezdetben kevés elővigyázatossággal számtalan kellemetlen gyomorbetegséget háríthatnánk el. A gyomorbetegségek gyakran savtúltengéssel kezdődnek, ami gyomorférgést, gyomorteljesí-
gérzést, étvágytalanságot és egyéb súlyos komplikációt, az igen érzékeny gyomor nyálkahártyájának gyulladását okozza.

Emésztési zavarok esetén szedjen Magnesia Bisurata, ami a gyomorsavat semlegesíti, a táplálékok ingerlő hatását csökkenti az emésztés alatt és megvédi a gyomorfalakat a gyulladástól. A Magnesia Bisurata minden gyógyszerárban kapható. Kis üveg ára 75 lej.

Mumianu elismerő nyilatkozatokat olvas fel arról, hogy Novicky milyen jó katona volt és milyen jó román.

Vulcanescu többségi. Georgescu álláspontjára helyezkedik. Nincs helye a szenátusban az olyan embernek, akinek nevéhez erkölcsi foltok tapadnak. Hiszen nem sokára

ujjal mutathatnak bármelyik szenátorra, hogy ime ez is azok közé a banditák közé tartozik, akik lovat lopnak.

Popovici tábornok felszólalása után újra Novicky beszél és érdemeire hivatkozik. Az elnök azonban elrendeli a szavazást, amelynek eredményeképpen 98 szavazattal, 22 ellenében megsemmisítetik Novicky mandátumát. A szavazásnál jelen volt a két Cuz is, akik a képviselőházból siettek át. Dühösen jelentették ki, hogy most már ők is meglátnák a zsidó Ziebsztin mandátumát, aki kormánypárti listán került a szenátusba.

A husiparosok nyakába varrták a mezőgazdasági kamarák költségét

Nagyvárad, szeptember 1.

A földmivelésügyi minisztérium júliusban kiadott rendelete szerint a husiparosok minden levágott állat után 4-20 lejes taxát fizetnek a mezőgazdasági kamarák javára. A nagyváradi husiparosok most akciót indítottak a taxa eltörlése végett. Ezek az illetékek annál is igazságtalanabbak, mert köztudomású, hogy a mezőgazdasági kamarák még a mezőgazdaságnak sem tesznek komoly szolgálatot. A husiparosok azt mondják, hogy ha már a taxákat mindenáron be akarják hajtani, úgy vegyék be azokat a termelőktől, akik sokkal könnyebben elbirják.

A husiparosok a megadóztatás körül is súlyos sérelmekről panaszkodnak, amelyek valószínűleg rövidesen a parlamentben is szóba kerülnek.

Megvonták a vállalatoktól a repülőbélyeghitelt

Bukarest, szeptember 1.

A bukaresti sajtó hetek óta elszámolást követel a repülőbélyegekből begyűlt alapról. A pénzügyminisztérium most azzal válaszolt, hogy szeptember elseji hatállyal negyvenegy vállalatot megvonta azt az eddig élvezett kedvezményt, hogy a repülőbélyeget havonta utólag fizethessék. Köztük vannak az ország legnagyobb cégei, mint például az Astra Romana, Foresta Romana, Dermata, Frank Henrik és Fia, Sodronyipar rt., Aradi textilipar, Petrozsényi és Lupényi bányavállalatok, Socec könyvkereskedés stb.

Megtelt az idegenlégió

Páris, augusztus 31.

Az élet hajótöröttjei a világ minden részéből a francia idegenlégióba sereglenek. Most ennek a menedéknek is vége van, mert a francia hadügyminisztérium rendelete szerint az idegenlégió „megtelt” és újabb jelentkezőket nem vesznek fel, vagy csak „kivételes szellemi és testi rátermettség esetén.” A francia légió tulajdonsága jellemző a gazdasági helyzetre. Munkanélküliek, köztük sok szegény diák és bukott kereskedő is, özönlöttek Marseille és Toulon felé, ahol az idegenlégió irodákat tart fenn. Német lapok keserűen panaszkodnak arról, hogy az elkeseredett menekülők legnagyobb részét rémetek, akiknek ez az utolsó reménye, hogy megmeneküljenek az éhhaláltól.

Uj küzdelem a régi célokért

Románia magyarsága és a Brassói Lapok

Brassó, szeptember 1.

Uj kormány, új igéret, új küzdelem, új családok. Semmi okunk rá, sajnos, hogy olyan rendszer jövetelbea bizzunk, melyik a régi jogokat respektálja, a régi sebeket orvosolja, a régi igazságokat — amik különbe örökök — a kormányzás alapjává tegye. A romániai magyarság, a szegénység, nyomorúság és megalázottság keresztjét hordozva, nem várhatja a mostani uralomtól sem anyagi, lelki és kulturális felszabadulását. Ami jóakaratot a kormányralépés első pillanatában mint jóvátevő, megváltó elhatározást üdvözölhettünk volna, számunként fogja elsodorni vagy betemetni a politikai viharok és gyűlöletet kavarázó indulatok forgószele.

Ma sincs mit várunk sorsunk intézőitől. Nem értenek meg bennünket, vagy szándékosan félreértenek, s nem értik meg a kor szavát sem, a lelkiismeretükre meg, amely bizonyára számonkéri tőlük a büntető mulasztást, nem halgatnak. Magunkra vagyunk utalva, a saját erőnkre, összetartásunkra, életrevalóságunkra, egymásba és a jövőben való bizalmunkra. Koldusrongyainkat magunknak kell összetákolnunk, a betevő falatról magunknak kell gondoskodnunk, gyermekeink anyanyelvét, szívét, erkölcsét, művelődését, az embervölgyhez való jussát magunknak kell a kulturális védelme alá helyezni.

Nehéz sors, nehezebb, mint valaha, — tizenhárom esztendő szizifuszi munkája után a mai példátlan válságban, — de csak azért sem szabad összeomlanunk, csak azért sem szabad a lelkiünkben, a

tudónkból kishajtani ezt a végzetes hangot: nem bírjuk tovább!

Bírjuk. Csak azért is bírjuk. Magyar és embersorsunk, a jövő hite parancsolja, hogy bírjuk. A Brassói Lapok az új kor első pillanatától a sorscsapásokkal és az emberi próbákkal való elszánt szembeszállást hirdette. Ki kell harcolnunk s ha nem lehet, ki kell börtölnünk, hogy Románia magyar népe az őt Isten és világ előtt megillető népi és emberjogokhoz jusson, s hogy méltó és igazságos osztályt kapjon ebben az országban, melynek javáért mindenkinek többet áldoz. Urrá kell lennie a Brassói Lapok régi s változatlan jelszavának, hogy csak egy az egyenlőség és igazságon alapuló demokrácia által erősödhetik és virágozhatnak az országok.

Mi is álljuk az idők viharát. A Brassói Lapok harcedzett vitorlájába is belélt a gazdasági tajfun, a horgony, mely oly szilárdan tartotta, több helyen megszakadt, bennünket is habkárjau táncoltat a látkör nélküli tenger, a holnap gondja és kétsége — de itt vagyunk, nem adjuk meg magunkat s rendületlenül bizunk a Columbus harmadik napjában, amikor a csüggedt lelkekből feltört a kiáltás: Föld! Föld!

Uj világ volt s mi is az új világért harcolunk. A romániai magyarságot s általa mindenkiert e földön, mintahogy minden románnak is ezen a földön a magyarság boldogulásáért is kelleme harcolnia.

A Brassói Lapok zászlajában a kitarító küzdelem szimbóluma lobog — aki követi, önmagáért, a magyarságért, az emberi jogok diadaláért megy utána.

Levél egy pénzügyigazgatóhoz

Valamelyik fürdőhelyen.

Pénzügyigazgató Ur!

Nem tudom, e pár sor írásom hol találja Önt.

Talán egy nett (nett: csinos, kecses) mondom, talán egy nett kis hazai fürdőhelyen, hol a színes virágos villák közé fel-felbukkan a jazz hangjai, hol az évszázados fenyők ózondus meséket sutognak Kegyednek, hol vadvirágok bámulják örök szerelemmel az ég bársonyos bőrére, honnan származva van a gond és tépelődés és mindent kiváttáz a szelid derű és a béke.

Meglehet azonban, hogy Kegyed — bocsánatot kérek — pükik egy ilyen ózondus hazai vacakra és egy mondain (olv. mondén: világi, nagyvonalú) külföldi csodafürdőn pihenni ki az adóval kapcsolatos érthető fádalmakat és most talán patyolat nadrágban a sétány egyik padján ül álmodozó platánok alatt s lábainál a felséges Tenger próbál valamit lesírni a forgalmi adójából.

Ha e kép nem volna teljesen valószínű, plasztikus és igaz, bocsássa meg nekem. En tengert sose láttam és ritkán, csak akkor érzékelem, ha a nagyhatalmak leszerelési akcióiról értesülök. Platánt pedig utoljára „A megvadult nászágy” című hangosan recsegő, zenélő és beszélő német hyper filmcsodában láttam, az erkélyről Igazgató Ur, ahol illuziót levő trópusi hőség volt és a melletttem levő ur heringet evett és sört ivott.

A forgalmi adóról, arról cseveghetnénk.

Azonban nem erről lesz szó.

Hanem tengerről, Igazgató Ur, melyet még a leszereléssel kapcsolatos gyomorreflexszel is bámulok, platánról Igazgató Ur, melyet még hering és sör mellől is imádok, patyolat nadrágról, Atyám, mely nekünk elérhetetlen, mint egy ragyogó hóféhér álom méterenkint hatszáz-huszer a csináltatást nem is számítva.

Sétányról van szó, Atyaúr, melynek szitált homokját sose érinthette az a folytonossági hiány, melyet hajdan cipőtalpunknak tisztelhattunk, rigófütyös hajnalokról van szó forgalmiattyánk, mikor a levegő oly édes és illatos, hogy direkt kibírhatatlan és Ön kegyetlen becsukni fürdőhotelbeli lakosztályának ablakait. Ebédekről és vacsorákról van szó, a terrasson terítve, ezüsttel, holdvilággal, orhidea-itallal, fehérkesztyűs pincérekkel, marokén bőrbő kötött étlap-pal, előétellel, közép-döntővel, utócsomaggal, fehér fénnyel, vörös borral — Jeszusom, csak nehogy valamit zölddel írjak, mert a választásokkal lejárt a színek konjunkturája is!

Tenniszpartikról van szó, parfümremekéről, jachtról, hegycsodákról és sejteltmes völgyekről, lélekzetlallító kilátásokról, bazénról, naplementékről, pizzamákról, gyógyító homokról, élteit napsugáról, pisztirángomzokról, thermoszról, kacagásról, gondnélküli hip-hip-hurráról — röviden mindarról, ami ebben a szóban benne van: fürdőzés.

Erről van szó, Igazgató Ur és... és... oh ne illessem a megvetés spontán mozdulatával és ne sujtson le ajka undortelentő rándításával, Igazgató Ur, legyen férfi, Igazgató Ur, legyen erős, — talán méltóztassék megfogózkodni egy ózondus fürdőprospektusba — Igazgató Ur, az ön — hogy is mondjam — fizetési körtelében tartozó magyar kisebbségi nyugdíjasokról van szó.

Fürdőzés és a magyar nyugdíjasok. Röhhögök, kérem.

Tűz és víz, Zenith és Nadir, Saljapin és egy náthás torokközűtűtűs, Marlene Dietrich s az orrsövényesüthajlás, pénzügyigazgató és adózó polgár... fürdőzés és a magyar nyugdíjasok.

Rohamban röhhögök kérem, százhuszszal röhhögök, felröhhögöm magam a sztratoszférába és mégis: a fürdőzés és a magyar nyugdíjasok.

Tudniillik Ön fürdözik Pénzügyigazgató Ur, a magyar nyugdíjasok pedig... izé... a magyar nyugdíjasok közül pedig, augusztus harmincadikán déli egy órakor, hárman beléptek hozzám.

Déli egy órakor léptek be, akkor, mikor Kegyed a szellős terrasszon éppen leült ebédelni. Míg Kegyed a hóféhér szerviettét a gallérja mögé csipentette, mi elintéztük a bemutatkozási formákat, míg Kegyed aggodalmasan érdeklődött a pincértől, hogy előételnek velőt fogyasszon-e valami formában, vagy inkább holmi könnyű olajos, addig a három magyar nyugdíjasok lerogytak a székre, üresen, gyámoltalanul nézve maguk elé és mikor Kegyed a sajtos velő-placsinatészta előétel-szimfóniából lenyelte az első falatot, a három magyar nyugdíjasok közül a volt főszolgabíró így szól:

— Uram, három hete családostól kenyeret és tejet eszem — hitelle.

Aztán míg Kegyed a ragu-leves mellett döntött és fiatal rucasült és bélszín közt ingadozva az étlap téstái közt turkált, a volt főszolgabíró elmondta az ügyet. Istenem — örök körbe-körbe a nyugdíj körül, nélkülözésekkel, szegyenkezéssel, megaláztatásokkal, éhezéssel. Amugy: mindennapos. És ne tessék azt hinni, hogy ez nekünk, hirlapoknak, kitaró vesszőparipa és könnyű apropo.

Ami engem illet, ebben a nyugdíj-disznóságban nem az kapott meg, hogy ezek a nyugdíjasok négy hónapja nem kaptak egy fityinget sem, még az sem, hogy Kegyed őket kellemes tenorján a magyar párthoz utasította kissé problematikus kerülő uton, hanem az, hogy ön Pénzügyigazgató Ur, az ismételtlen kilencelő, korgó gyomru, nélkülözéstől távolgató nyugdíjasoknak azt mondta, hogy most hagyják békében kegyedet, mert ön fürdőzni megy.

Es ugylátszik, ha Kegyed valamit mond, az ugy is van: ön e pillanatban is fürdözik.

Fürdőző pénzügyigazgató Uram! Dr. Vaida Sándor miniszterelnök utasi-

tást adott a nyugdíjak nemzetiségre való tekintet nélküli pontos kifizetésére.

Az tehát, hogy az említett nyugdíjasok a tejjel, pékkel élet-halál harcot viva tejen s kenyéren éljenek-e heteken át, tisztán csak Öntől függ.

Erre kegyed elmegy fürdőzni és a fehérnemű, halászó felszerelése, toalett szereit közbe bepakolja azt a lehetőséget is, hogy három nyugdíjas egyed emberileg éljen.

Pénzügyigazgató Ur, a miniszterelnök másképpen utasította önt, ami a Legfelsőbb Hatalom akarata is — tehát ön azonnal hagyja el az állását; ha gonosz volna, akkor én nem tehetek mást, mint minden megszólítás mellől visszaszívom az „ur” szót, de lehet, hogy csak olyan izé Kegyed, amiért ismételtet bocsánatot kérek.

Mert azt hiszi, hogy boldogítja az a tudat, hogy mert én úgy akarom, három család, addig míg én özönban, fiatal récében és rigófütyös napokban dus-

A tordai gázháború és gázmorál

Mit tesz a gáztársaság, hogy kártérítési kötelezettsége elől meneküljön?

Torda, szeptember 1

1923 január 23-án borzalmas robbanás játszódott le Tordán: a műhelyébe belépő Tóth Károly szerelő cigarettára gyújtott s abban a pillanatban a műhelyben a gázvezetékéből kiáramló gáz hatalmas döbbenéssel felrobbant. Tóth olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy egész életére munkaképtelen lett.

A robbanás ügyében indított vizsgálat során a gáztársaság emberei azzal érveltek, hogy Tóth titokban gázt használt a régebben lezárt vezetékéből s így a társaságot semmiféle felelősség nem terheli a megdöbbentő szerencsétlenségért. — Az érvlés megerősítésére pedig még pert is indított a tragikus sorsu szerelő ellen.

Most aztán rendkívül érdekes és a tordai gáztársaság morális felfogására jellemző fordulat történt az ügyben. A tordai vizsgálóbíró előtt megjelent a gáztársaság főszereplője s előadta a következőket:

A robbanás után a gáztársaság igazgatósága szerelőt szalasztott Tóth Károly műhelyébe s azt az utasítást adta neki, hogy

a plombával ellátott gázegőt kapcsolja le a vezetékről s dobja a kemence mögé, a kiömlő gázt pedig gyújtsa meg.

A szerelő az utasításnak eleget tett s így történt, hogy a helyszínére kiszálló

kálhatok — kenyéren és tejen éljen, clyan tejen, mely már inkább viz, ami a tejestől már nem is éppen olyan nagy disznóság.

Minek ez Pénzügyigazgató Ur?! Miért ne hagyjuk élni egymást, mikor egy is meghalunk?

Istenem, azért a kis pechért, hogy valaki kisebbségi nyugdíjasnak született, miért kell megutálni a kenyeret és a tejet, az Erőt és az Anyát?

És miért ne szerelnék Önt, aki vég- erdményben csak feledékeny.

En meg vagyok győződve, hogy mikor kézhez kapja e levelem, a homlokára üt és elrohan a postahivatalba és sürgönyileg intézkedik, hogy a három magyar nyugdíjas megkapja illetményeit.

Hadd egyenek legalább mindeu másodnap szalonnát, meg kenyeret, sokkal többre ugy sem telik abból a nyugdíjból.

Szivességét köszönve, a Tengert, a platánokat és az ön patyolat nadrágját üdvözölve, maradtam:

Tomcsa Sándor

hivatalos bizottság olyan helyzetet talált a felrobbant műhelyben, amely terhelő bizonyítékokat szolgáltatott a szerelő ellen.

Tóth Károly most kártérítési pert indított a gáztársaság ellen. Egészen bizonyos, hogy meg is fogja nyerni, mint ahogv meg fogja nyerni perét az 1923-ban, a Schamottgyárban történt robbanás áldozata is, aki 1925 óta várja peres eldőlését, de éppugy, mint Tóth, csak most jutott bizonyítékokhoz a gáztársasággal szemben.

Igy folvik Tordán a gázháború és ilyen Tordán a gázmorál...

Kishirtokosok konverzióra bejelentett adósságai Kisküküllőmegyében

Dicsőszentmárton, szeptember 1.

A hitelezők bejelentései alapján a dicsőszentmártoni járásbírószék összeállította a husz holdon aluli kishirtokosok terhelő adósságok listáját. E szerint egyetlen járásban 157 milliót tesz a konverzióra bejelentett kishirtokosok adóssága. Tehát az ország egyik legkisebb megyéjében hozzávetőleges számitás szerint félmilliárdra tehető a jogszerinti konverzió alá eső adósságok végösszege, ami viszont az ország 72 vármegyéjét véve, körülbelül 36 milliárd konvertálandó kisadósságot tesz ki az egész országban. Ez a szám több, mint tízszeresét teszi ki annak a 3-4 milliárdnak, amennyire kormánykörökben becsülték a husz holdon alóli kishirtokosok terhelő adósságokat.

Az arcbőr gondozása

épen olyan fontos, mit a test táplálása

A két POND'S KRÉM az ideális eszköz az arcbőr szépítésére

A filmvilág csillagai és az egész világ gon kíváló nők, akik tisztában vannak azzal a döntő szereppel, amelyet a nők életében a szépség játszik, az arcbőr ápolására különös gondot fordítanak és minden hölgynek melegen ajánlják a híres Ponds krémek használatát, amelyeket Amerikában gyártanak.

HASZNÁLATI UTASÍTÁS

Az arcbőr tisztítására. Este, lefekvés előtt, használjon az arca Ponds Cold krémét. A finom olajok a pórusok mélyéig hatolnak és megtisztítják azokat az egész nap beléjük rakódott portól és piszoktól.

Hogy a puder megmaradjon és az arcbőr szétől és naptól meg legyen óva, ami annyira árt a finom epidermisznek, kenje be arcát puderezés előtt egy vékony réteg Ponds Vanishing krémmel.

Egy nagy tubus Cold vagy Vanishing krém 80 lei. Kis tubus csak 40 lei.

POND'S

COLD CREAM
VANISHING CREAM

MINDEN JOBB DROGÉRIÁBAN KAPHATÓ

Érdekes interpellációk a kamarában

Könnyíteni kell a devizakorlátozásokon

Bukarest, szeptember 1.

Amióta a parlament napi két ülést tart, a délelőtti üléseket az interpellációk töltik ki. A csütörtök délelőtti ülésen is rendkívül érdekes napirend előtti felszólalások és interpellációk hangzottak el.

Az első felszólaló, Jacobescu többségi, Serbenyuk ukrán képviselő tegnapi interpellációjára és az ukrán kisebbségek nevében előterjesztett sérelmekre válaszol. Megállapítja, hogy Serbenyuk vádjai nem megalapozottak, mert a törvények az ukrán kisebbségnek is módot nyújtanak iskolák alapítására.

Papacostea avereszkánus azt sérelmezi, hogy a romániai mohamedán egyház feje nem kapta meg a jog szerinti szenatori mandátumot.

Fischer József dr. zsidópárti képviselő a devizakorlátozások rendszeréről mond súlyos bírálatot és megállapítja, hogy

az árutalási nehézségek teljesen megbénítják a kereskedelmi életet.

Követeli, hogy a pénzügyminisztérium enyhítse a devizaforgalom korlátozó rendelkezéseit.

Mirescu szociáldemokrata a prostitúció problémáit kezdi feszegetni. Törvényt hoztak a nyilvános házak megszüntetéséről, azonban a törvényt úgy a régi tulajdonosok, mint a helyi hatóságok megkezik. Emiatt a társadalomnak ez a rákfenéje ma sokkal nagyobb veszedelem, mint a törvény megszavazása előtt. Súlyos visszaélésekről beszél és azt követeli, hogy a kérdés egész irattárát bocsássák rendelkezésére, hogy részletes interpellációt terjeszthessen a kamara elé.

D. R. Joanescu munkaügyi miniszter válaszában igazat ad Mirescunak és megígéri, hogy a kérdés tisztázására széleskörű vizsgálatot indít.

A „Giustizia per l'Ungheria” magyarországi körrepülésre indul

Budapest, szeptember 1.

Az a hatalmas repülőgép, amelyet Mussolini kezdeményezésére az olasz kormány adott Magyarországnak az óceánrepülők római kongresszusa alkalmával elpusztult Justice for Hungary pótlására, szeptember folyamán

körrepülést végez, hogy a vidéki magyar városok is megismerjék. A repülőgép szeptember 4-én Pécsen és Kaposvárt látogatja meg, szeptember 11-én Szegedet és Békéscsabát, 16-án és a rá következő napokon pedig Székesfehérvárt, Szombathelyt, Debrecen, Nyíregyházát és Miskolcot. A „Giustizia per l'Ungheria” minden útjára postát is visz magával s erre az alkalomra a Magyar Aeroklub külön bélyegeket ad ki, a posta pedig különleges bélyegzővel látja el a repülőgépen szállított leveleket és levelező lapokat.

Hindenburg melegen válaszolt Göringnek

A jövő héten fogadja Hindenburg a birodalmi gyűlés elnökei

Papen csak akkor kergeti szél a birodalmi gyűlést, ha bizalmatlanságot szavaznak neki

Berlin, szeptember 1.

A birodalmi gyűlés nagy izgalommal várt megnyitása után a német belpolitikai helyzet keresztmetszetét a következőkben foglalhatjuk össze:

Formaszerint a német birodalmi gyűlésnek meg volna a lehetősége arra a többségre, amely munkaképessé tehetné a parlamentet, csak hogy a Papen-Schleicher frakció, amely kívül áll s szinte elszigetelten a parlamenti pártoktól, teljesen hatalmában tartja a birodalmi gyűlést. Azok a jobboldali és közép-pártok amelyek koalíció esetén elserphetnék a birodalmi kormányt, most már teljesen tehetetlenek, mert Papennek kezében van Hindenburg elnök kéz irata, amellyel minden pillanatban feloszlathatja a birodalmi gyűlést. A koalíció tehát papirforma szerint lehetne bármilyen erős is, lényegében meg sem bukthatja Papent és kormányát, mert abban a pillanatban, amikor frontot csinál ellene, már nincs is birodalmi gyűlés.

A birodalmi gyűlés üléseit a megnyitón elnapolták, nem szeptember 9-re, amint azt az első jelentések mondták, hanem szeptember ötödikére.

Hindenburg válaszolt Göringnek.

Addig is meg kell történnie a birodalmi gyűlés elnökei jelentéstételének Hindenburg birodalmi elnök előtt.

Tudjuk, hogy Göring, a birodalmi gyűlés nemzeti szocialista elnöke a megnyitói üléstén táviratot intézett Hindenburghoz, akit arra kért, hogy haladéktalanul fogadja a birodalmi gyűlés elnökeit, akik jelentést akarnak tenni a politikai helyzetről. Göring tulajdonképpen azért kérte az audienciát az államfőtől, hogy

tiltakozzát jelentse be a birodalmi gyűlés feloszlása ellen s leszögezze, hogy Papen diktatorikus törekvéseit a parlament többsége nem helyesli.

Szerdán olyan hírek terjedtek el a német birodalom fővárosában, hogy Hindenburg mereven és ellenségesen válaszolt Göringnek, délutánra azonban teljes terjedelmében nyilvánosságra hozták a birodalmi elnök távirati válaszát.

Legnagyobb meglepetésre kiderült, hogy Hindenburg igen szívélyes és közvetlen tónusban adott választ Göringnek.

Arra kérte a birodalmi gyűlés elnökét, hogy kihallgatását halassza el a jövő hétre, amikor Hindenburg befejezi Neu-

deckben a nyaralást és visszautazik a fővárosba. Hindenburg köszönetet mondott Göringnek azért, hogy azonnal fel akarja keresni, de újból kérte, hogy kihallgatását halassza akkorra, ha Hindenburg visszaérkezik Berlinbe.

A berlini politikai körök értesülése szerint Papen a hétfői audiencia alkal-

mával Hindenburgtól nem kapta meg a korlátlan felhatalmazást a birodalmi gyűlés feloszlására. A birodalmi elnök felhatalmazása a Reichstag feloszlására úgy szól, hogy Papen csak akkor veheti igénybe ezt az intézkedést, ha a birodalmi gyűlés a bizalmi kérdés felleltése esetén leszavazná.

Vajda Sándor nyilatkozik egy budapesti lapnak:

A miniszterelnök szereti a magyar írókat, de nem bízik a dunai szövetségben

A „Budapesti Hírlap” hosszabb intervjút közöl Vajda román miniszterelnökkel.

Vajda egész sor leleplezést tesz Románia háború utáni belpolitikai életéről és felemlíti, hogy ő volt Nagy-Románia első miniszterelnöke. Azután eldicsekedett Vajda az 1928-as választásokkal, amelyek a legteljesebb szabadság jegyében folytak le az ő belügyminisztersége alatt. Nagyobbrészt ennek köszönhetem, — mondta — hogy most rám bízták a kormányelnökséget.

Hogy az ideai választások tisztaságával és szabadságával büszkélkedett-e Vajda, arról nem szól a jelentés.

A jelenlegi parlamenti helyzettel Vajda, saját kijelentése szerint, meg van elégedve. Ami az ellenzék számát és erejét illeti, az is éppen a kellő arányú. Csakis ilyen körülmények között lehet eredményes munkát kifejtteni. Idézi az 1906-

1919 évek koalíciós kormányát Magyarországon, amely éppen amiatt bukott meg, hogy Tisza István visszavonulása után nem maradt ellenzéke, csakis a román kisebbségi frakció.

Végül kifejezte a miniszterelnök a magyar irodalom iránti érdeklődését, kijelentvén, hogy

mindig nagy érdeklődéssel olvassa a „Helikont” és őszinte csodálójá Szabó Dezsőnek és Tamási Áronnak.

De különösen szereti Tamásit. A Helikon cikkei pedig mindig rendkívül érdekesnek találja.

Végül a magyar újságíró a dunai államok egyesülésének tervét említette fel, mire Vajda határozottan így válaszolt:

— A mai körülmények közt ezt az elgondolást szinte lehetetlen megvalósítani.

A delegátusok arra a meggyőződésre jutottak, hogy devizatilalmakkal nem lehet a külkereskedelmi mérlegek egyensúlyát helyreállítani, hanem egészséges gazdasági reálpolitikával kell feleslegessé tenni a devizakorlátozásokat.

A mórok megtámadtak egy francia csapatot

Páris, szeptember 1.

Mauritániában, Akreidil környékén az el-lenséges érzületű lakosság egy része rajta-tított egy francia csapatot és véres pusztítást végzett benne. A gyarmatügyi miniszter jelentése szerint hat európai katonát, köztük egy tisztet, öt altisztet öltek meg a támadók. Tizenegy szenegáli és 28 mauritániai katona eltűnt.

Készségszerűen kergeti. Egy pillanatra se gondolkozzék, hanem vegye fel a küzdelmet a fájdalmak ellen.

Jó szolgálatot fognak fenni.

Aspirin-tabletták csak az ábrázolt csomagolásokban a Bayer-kereszttel valódiak.

Éjszakai harcok bolgár komitácikkal Dobrudzsában

Bukarest, szeptember 1.

Fangeag községet az elmúlt éjjel mintegy ötven főből álló komitácsi banda támadta meg. A védekező falusiak közül hat gazdté súlyosan megsebesítettek. Több házat kifosztottak.

Mollisont „halálra ünnepelték” Newyorkban

Newyork, szeptember 1.

Mollison angol repülő, aki néhány nappal ezelőtt startolt az ir partokról az Atlanti Óceán átrepülésére és szerencsésen meg is érkezett Amerikába, a Newyorkból érkező jelentések szerint lemondott arról, hogy programja szerint visszafelé is megtegye az Óceán felett a veszedelmes légi utat.

A kitűnő angol pilóta idegei ugyanis teljesen felmondották a szolgálatot. Nem a légi uttól való drukk miatt, hanem annak a rengeteg ünneplésnek következtében, amelyben megérkezése után Newyorkban részesítették. Mollisont „halálra ünnepelték.” Orvosai megállapították, hogy megviselt idegeivel a légi ut visszafelé Európába, az öngyilkossággal volna egyenlő. Mollison felesége, aki maga is kitűnő pilóta, táviratban kérte az urát, hogy hajón utazzék haza.

Mihály nagyvajda — gimnázista

Bukarest, szeptember 1.

Mihály nagyvajda elvégezte az elemi iskoláit és ezen az őszön már be is iratkozik a gimnázium első osztályába. A felvételi vizsgát szeptember 20-án teszi le a vizsgáztató bizottság előtt, melynek elnöke Gusti közoktatásügyi miniszter lesz.

Tizenhatszázmillió Szatmár város delicitje

A tisztviselőket nem fizetik, de elveszik tőlük az áramot

Szatmár, szeptember 1.

A városi villanytelep emberei szerdán végigjárták mindazon városi tisztviselőket, akik áramdíjjal hátrálékban voltak és kikapcsolták a vezetéket.

Áresések a bukaresti tőzsdén

Bukarest, szeptember 1.

A tőzsdei irányzat igen lanyha, dacára a belföldről érkező jó híreknek. A külföldi börzéken ugyanis mindenütt emelkedő az irányzat. Az Astra Romana 550-ről 530-ra esett, a Creditul Minier 120-ról 111-re. A Banca Nationala is két-száz pontot veszített s így most 3900-on áll.

Hitel

Papirkosár

Le a bakról!

A civilizációnak kissé gyorsabb a tempója, hogysen az ember utólnérne...

A technika úgy száguld el az ember mellett, mint a padonatuj luxusautó az utolsó toprongyos csabargó mellett.

Anyagtalan emberi elme ad életet neki, hogy gondoskodjék önmaga gyilkosáról.

Anser Joseph bécsi fiakkeros halálhíre erről a nézőpontról már nem is jelent különös tragédiát.

A régi császárvárosnak jellegzetes figurája volt. Fiakkeros Pepinek nevezte mindenki. Ma már csak német filmekben láthatod ezt a kedélyes és rokonszenves figurát, a kedélyes és gavalléros előzenésű fiakkerost. A régi Bécs, amely már nincs, örökösén cilinderekben, a bécsi fiakkerosok tradicionális egyenruhájában, pepita nadrágban, fekete bársonykabátban látta őt. Szájából, ha csak nem viccelt, vagy nem nyakalta a sört, sohasem hiányzott a virsínia szivar, ami szintén kimult ez árnyékvilágból. Ur volt ez a Fiakkeros Pepi s kegy volt talán tőle, ha közönségesebb fuparra is elindította daruszörű paripáit.

Aztán jött az autó. És az életnek olyan hallatlan lendülete és tempója, amelyben már csak forgalmi akadályt jelentett a bérkocsi. Természetesen a Fiakkeros Pepi is. Spóroljuk meg azt a romantikus kitérést, amellyel vázolatnók a bécsi fiakker és a Fiakkeros Pepi lecsuszását.

Lassan lekerült a cylinder a fejről, a pepita nadrágot régen megették a molnyok a bársonykabátal együtt, hogy a virsínia szivarát ne is említsük.

Fiakkeros Pepi bérkocsisi pályafutásának negyvenéves jubileumát már úgy ülte meg, hogy gyűjteni kellett számára. Azoktól a tehetősebb kartársaktól, akik idejében észrevették az idők szelének változását, és a délceg pejkót sürgősen konvertálták loérókra.

A jubileumon nagy tósztok voltak. S Fiakkeros Pepi az ünnepi szónokok szép dumáira csak ennyit mondott csendesen:

— Ha ez a pénz is elfogy, akkor...

A pénz természetesen elfogyott. És akkor Fiakkeros Pepi csendesen intett az anyjának, aki ledőlt a megkopott díványra. Fiakkeros Pepi pedig odament a gázcsaphoz és fordított egyet rajta.

A többi elvégezték a sopánkodó szomszédok, a halottszállítók és a temetkezési vállalkozók.

Megható történet és mégsem tragédia. Csak kortűnet. Csak azért kiábrándozik hozzá egy halk, de cseppet sem lázadó sóhaj kommentárképpen, hogy lássuk meg a Technikát, a szörnyű munkulust, akit a lázas kutató elme azért szült meg lombikok és retorták, izzítókemencék és dermesztő fagyosságú hűtőkamarák méhéből, hogy följéje emelkedjék és minden teketória nélkül lerugja őt a bakról.

Nem, ez nem tragédia.

Csak annak a darvini tételnek drasztikus igazolása, hogy a létért való küzdelemben az acélból és gummiból készült kerék megöli a fakereket, a szép pírca küllös fakereket és a volán mellől a munkulusz röhögve diktálja az új rekordsebességet pihenőre és megnyugvásra áhító életünknek...

Felesleges...

Az egyik francia-amerikai biztosító társaság, tekintettel a leszerelési konferencia ragyogó és megnyugtató eredményeire, elhatározta, hogy biztosításokat köt az új háború vagy forradalmak esetére is. Az új biztosítási üzletágra már javában verbuválják az ügyfeleket. A biztosító társaság feltételei szerint minden háború és forradalom ellen bebiztosított embert elszállítanak a földkerekségének valamelyik paradicsomi szigetére, ahol addig rejtgetik és dédelgetik őket, amíg az a kis balhé valahol a föld másik pusztán simán elintéződik, azaz a megfelelő számú százazrek és milliók fübe harapnak, meszesdöbröbe kerülnek, gránát és aknarobbanás következtében esetleg közvetlenül és szárnyak nélkül száll a mennyország és a megfelelő számú fülek megsüketülnek, szemek megvakulnak, asszonyok özvegyek, gyermekek árvák lesznek. Aztán mindenkit pattába csomagolva épen és sértetlenül visszavissza a béke angyalát éppen köszöntő hazájába...

Képtelen ez az ötlet?

Semmi esetre sem! Hiszen amint olvassuk a beszámolót, a biztosító társaság máris összegyűjtött 6 és fél milliárd lejnek megfelelő összeget erre a különös üzletre.

Amely azonban mégis tisztára feleslegesnek látszik.

B. L. 6. OLDAL

Az elmúlt és még mindig csodáinkon rágódo háboruban mi már ugyanis megintanultuk a lógásnak és dekkolásnak nemes művészetét, hogy bennünket ugyan nem lát az a hőspérlől pirosult gyászterületei pózban...

Ez a generáció már megköltötte a maga életbiztosítását a front minden veszélme ellen!

— fz —

— **Felfedezték az Amundsen-expedíció állomáshelyét.** Londonból jelenik: A szovjet egyik sarkvidéki tudományos expedíciója szenzációs felfedezést tett. Cheluskin-foknál rábukkantak Amundsen 1919 évi expedíciójának állomáshelyére, ahol megtalálták Amundsen sajátkezű jegyzeteit, valamint egyik kapitánytársa feljegyzéseit. Találtak egy cölöpöt is, amely az állomás helyét jelezte.

— **VÉGREHAJTÁS KARHATALMI SEGÉDLETTEL.** Dicsőszentmártonból jelentik: Pár hét óta megint munkába kezdett a betegsegélyzőpénztár végrehajtója. Rendőrrel jár üzletről-üzletre, házról-házra, s különös előszeretettel foglalja le a párnákat. Így dr. Pálffy főjegyző tiltakozását a rendőr jelenléte miatt nem vette figyelembe, s szó nélkül hozzálátott a párnák és butorok lefoglalásához. A nem éppen kellemes modoru végrehajtó megjelent a Kárpáti-szállodában is s mivel a hátralékos 1800 lejre nem találta elegendőnek a kávéházi billiárdot, a lakásberendezést is lefoglalta. Szőke bogdás, Szovátán futkos a megélhetés után, s mivel ő is hátralékban van pár havi járulékkal, bezárt lakását fel akarta törteni, hogy foglalhasson. Ebben pusztán a rendőr akadályozta meg, ki jobb belátással nem engedte meg az ajtónak tolvajkulcsal való felnyitását. Egyébként annak, hogy az utóbbi hónapokban nagyon felgyűltek a betegsegélyzői hátralékok, maga a betegsegélyzőpénztár az oka, mert egyáltalán nem inkasszál s csak ha jól felgyűl a sok hátralék, lát hozzá a külön költség felszámítása mellett a végrehajtáshoz.

— **Román-bolgár emlékünnap.** Vasile Stoicának, Románia szófiai követének kezdeményezésére Grivicában nagy emlékünnapélyt rendeztek. Grivica elfoglalásának évfordulójának alkalmából. Az emlékünnapélyen résztvettek a bolgár kormány képviselői is, Stoica követ és Grigore Vasile volt román-bolgár miniszter vezetésével. Az ünnepély a Károly király által emelt kápolnában folyt le.

— **Világrekord a víz alatt.** Egy ausztráliai buvár saját találmányu szerkezet segítségével egy óráig és négy perccig tartózkodott a víz alatt. Ezt a bravurt a tengerészeti hatóságok és több tudós részvétele mellett hajtotta végre a buvár. Az eredmény világrekordot döntött meg és érthető meglepetést keltett.

★ **Weisz Ilona zongoraművész** zongora és modern zenenevelési tanfolyamát Tonika-Dó módszer szerint szeptember 1-én megkezdte. Beiratások naponta d. e. 10—1-ig, d. u. 3—6-ig. (Cérna-ut 7.)

— **A SCHERG ÉS TÁRSAI POSZTÓGYÁR ÉRDEKELTSÉGE** A CSEHOSLOVÁKANÁL. Bukarestből jelentik: A Csehszlovákia Első Ruhakonfekciógyár r.-t. szeptember tizenhetedik közgyűlésén az alapítókét felemelik és az új részvénytárcsát a brassói Scherg-gyár veszi át.

— **IDŐJÁRÁSJELENTÉS.** Az Óceán felől érkező légáramlások miatt egész Nyugat-Európában felhős, borús és esős lett az időjárás és a szép napos idő már csak a Balkánra korlátozódik. A hőség csökkenőben van. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint változókéony idő várható, további hőcsökkenéssel, helyenként kisebb záporokkal és viharokkal.

— **A TUTSEK-NÖVÉREK HANGVERSENYE** a brassói római katolikus plebánia templomban ma, csütörtökön este fél 9 órakor lesz. A szépek és művészetek minden barátja ott lesz ezen a ritka művelzetet nyújtó hangversenyen, melyen a két kiváló énekművész nön kívül közreműködik Stadler József orgonaművész és a Brassói Filharmónikus Társaság zenekara.

— **Az új autómotorvonat első próbatúja.** Bukarestből jelentik: Kedden délután próbatúrást rendeztek az Angliából hozatott Sentinel Camel motorvonattal, amely, mint ismeretes, a Craiova-cafalati vonalon fog közlekedni. A motoros minden várakozásnak megfelelt és a 106 kilométeres utat 130 perc alatt tette meg. A CFR ezt a vonatjáratot szeptember ötödikén kezdi meg. A motoros naponta négyszer fog közlekedni, a rendes vonatokon kívül. Ugyanakkor a CFR tudomására hozza a közönségnek, hogy ezen a vonalon 50 százalékkal lesz állítja a vasúti tarifát, nemcsak a rendes, de az új motoroson is. Hivatalos értesülés szerint a mai nap folyamán a galaci kikötőbe újabb motorvonat érkezett Angliából.

Zajzoni Rab István-emlékünnap Hétfaluban

Brassó, szeptember 1.

Egy évszázada annak, hogy a brassó-megyei Zajzonban megszületett a csángók nagy fia, Zajzoni Rab István. A korán elhunyt kiváló tehetségű költő születésének centenáriuma alkalmából Brassó megye csángó népe ünnepet rendez, hogy lerőjja a kegyelet és hála adóját. Eredetileg augusztus hó 28-ra volt tervezve az ünnepség, melyet a csángó ifjúság rendezett volna, időközben azonban az ünnep nagyszabásúvá tétele érdekében bekapcsolódott a rendezés munkájába az Erdélyi Magyar Ág. Hitv. Gyámintézet és ezen keresztül Brassó megye csángó népének minden rétege s most már a szeptember 4-ikére határozott ünnep, mint az egyetemes csángó nép ünnepe fog áldozni Zajzoni Rab István emlékezetének.

A szeptember 4-iki ünnepségeket a magyar evangélikus templomokban megtartandó egyházi ünnepségek vezetik be. Minden csángó templomban az ige hirdetése kapcsán a nagy csángó költőről fognak megemlékezni. Déltűn 4 órakor ünnepélyes felvonulás a Papp István-féle sörkertbe, ahol 5 órakor népiünnepély lesz. Este 9 órakor műsoros emlékünnepély az Istók-féle nagy vendéglő összes termeiben. Az ünnepségeket táncmultság rekeszti be.

A déltűni ünnepélyekre a belépés dímentes. Az esti előadásnál a műsor megváltása kötelező. Az ünnepségek alatt árusítani fogják a Zajzoni Rab István képet viselő emlékjelvényeket.

A csángó nép szeptember 4-iki ünnepségeiben részt fog venni az egész megye magyarsága, mely kegyelettel őrzí a szabadság lantósának, Zajzoni Rab Istvánnak emlékét.

Biztosítás háboru esetére

Konstantinápoly, szeptember 1

Konstantinápolyi jelentés szerint egy Párisban székelő európai-amerikai biztosító társaság a háború és forradalom elleni biztosítás legújabb formáját akarja bevezetni.

A társaság meg akarja menteni a polgári társadalmat a mérges gázok és egyre jobban fejlődő hadifelszerelések által okozott rettenetes végtől és a következményeket tervezni:

Háború, vagy forradalom esetén mindazokat, akik a társaságnak tagjai, elszállítják egy gyönyörű, valóságos paradicsomi szigetre, ahol mindenről gondoskodnak számukra. Ide nem érheti el őket a háború szele és az emberek nyugodtan megvárhatják, míg minden lezajlik, s csak akkor kell visszatérniök hazájukba. A biztosító társaság ecélből meg akarja venni a Prinkipo félszigetet, amely Konstantinápoly közelében, a Márvány-tengeren van. Szó van ezen kívül Korfu szigetről is és több déltengeren lévő szigetről, amelyek az amerikaiak számára kellenek. A társaság már érintkezésbe lépett a Népszövetséggel, mert csak ezen az úton érhetik el, hogy a kívánt szigeteket kedvezőbb feltételek mellett bocsássák rendelkezésükre. Értesülésünk szerint a biztosító társaság már most 80 millió török lírával, azaz két és fél milliárd lejjel rendelkezik.

— **NAGYVÁRADON VÉGE A KÁVÉHAZI ZENÉNEK.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradí kávéházak be fogják szüntetni a zenét, mert nem bírják el a zeneszerzők egyesületének fizetendő díjakat. Érdekes, hogy noha a bíróság e díjakat nem ítélte meg, Vanga, az egyesület képviselője, erőszakkal próbál érvényt szerezni követelésének.

— **ELHUNYT REFORMATUS LELKESZ.** Déváról jelentik: Juhász Izidor, közszeretnek örvendő piski ref. lelkész és tbesperes, augusztus hó 31-én déltűn szívszélhűdésben meghalt. A népszerű lelkész négy évtized óta működött Piskin és felekezetre való tekintet nélkül nagy megbecsülésben volt része. Szeptember hó 2-án temetik Piskin a megye ref. lelkészi karának részvételével.

— **Monarchista jelvényért** — tízezer pezeta büntetés. Barcelonából jelentik: A napokban közzölték, hogy letartóztatták Habsburg Bourbon Károly főherceget, a kit a monarchista puccsban való részvétellel gyanúsítottak. Ujabb hír szerint a főherceget, mivel osztárk állampolgár, ki fogják utasítani Spanyolországból és csak monarchista jelvény viselése miatt büntetik meg tízezer pezetára.

— **Hadnagy Árpád iparművész plakát kiállítása.** Az ipari és kereskedelmi élettel vett szakmai szempontok igényeit nem véve figyelembe, a modern iparművészet agái közül a plakátművészet és a grafika áll a legszorosabb összefüggésben. Néhány gondosabban előállított külföldi folyóirat áttanulmányozása minden érvelés helyett legjobban bizonyítja ezt a tételt. Minálunk a modern plakátművészet és a művészi grafika egyrészt az izlés és pongyolúsága, másfelől a pénzühiány miatt a kereskedelmi életben még mindig nem foglalta el az őt méltán megillető helyet. Eppen ezért nem lehet csodálni, ha Hadnagy Árpádnak, a fiatal brassói iparművésznek, aki a lipcei iparművészeti főiskolán szerezte meg a művészi adottságaihoz szükséges tudást, a református elemi iskola egyik termében rendezett művészi plakátkiállítása nem hozta meg azt az anyagi sikert, ami még a mai mostoha viszonyok között is megillette volna, bár plakátterveinek ötletessége és finom kivitele nagyobb figyelmet és méltánylást érdemelt volna. Plakátterveik közül egy könyvkereskedés és egy virágüzlet reklámja ragadják meg a figyelmet a nemes egyszerűségű ötlet gondos és rendkívül hatásos megoldásával. Bizonyos, hogy ha kissé megismerik értékes képességeit, bővebb lehetőségei nyílnak tehetség érvényesítésére, ami a brassói rendkívül fejlett üzleti élet létszeli kifinomultságának szempontjából okvetlenül nyeresége volna.

— fz —

— **TEMESVÁRI HIREK.** Farkas Dénes 27 éves munkás feleségével történt duka kósa közben békíteni akaró sógorát késsel leszúrta. — A városi tanonciskolában az 5 évvel ezelőtt kompromittált igazgatók legnagyobb része helyett újakat neveztek ki. — A szervezett nyomdászok interveniáltak a helyettes polgármesternél, hogy a nyomtatványokat csak szervezett nyomdákkal készíttesse a város. A vállalatok ugyanis nagyrészt külföldi szervezetlen munkásokkal dolgoztatnak, a nyolcórás munkaidő és a vasárnapi munkaszünet mellőzéseivel. — A temesvári sportkerület elnöké Sevic Tibor, titkárrá Ucenicet, tagokká Janculoviceot, dr. Munteanút és Kiszela V. választotta. — A dr. Baran Coriolan megyei prefekt távozásáról szóló hírek alaptalanok.

— **ELŐFIZETŐINK** kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expediálása érdekében gondoskodniuk idejében a lejáró előfizetést megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárát szerepel-e a címkén.

— **REFORMATUS ÜNNEPSÉGEK BRASSÓBAN.** Szeptember 4-én, vasárnap a brassói reformátusoknak nevezetes napjuk lesz. Ezen a napon gyűlnek egybe a város kálinista férfiai, hogy megbeszéljék a Református Férfisövetség megalakítását. Erre az alkalomra Brassóba érkezett *Tapaszy Sándor* dr., a kolozsvári református teológiai fakultás tudós igazgató-tanára, aki vasárnap délelőtt ígét hirdet a belvárosi templomban. Istentisztelet után lesz a református férfiak propaganda-gyűlése, este 8 órakor pedig a belvárosi templomban a Nőszövetség rendezésében vallásos estély lesz, melyen *Tavaszy dr.* „A gazdasági és szellemi válság és megoldásának távlatai” címmel nagy érdeklődésre számotartó előadást tart. Az egyház veztsége felkéri Brassó református férfait, hogy a vasárnapi istentisztelet után megtartandó szervezkedő gyűlésen jelenjenek meg minél nagyobb számban.

— **Az elűzött feleség bosszúja.** Konstantinápoly jelentik: Tegnap éjjel Viroaga faluban kigyulladt *Petre V. Ungureanu* gazda háza. Víz és oltószerszámok hiánya miatt a ház egy óra alatt teljesen leégett. A csendőri nyomozás kiderítette, hogy a gyújtogatást *Marita Ungureanu*, a gazda felesége követte el bosszúból, mert *Ungureanu* őt elkergette a házról és más nőekkel élt vadházasságban. Letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

— **Déván is követelik a városi konverziót.** Déváról jelentik: Szeptember hó 4-ére a dévai városi színház épületében nagyszabású gyűlést hívtak össze, amelyen a konverzió általános kiterjesztését kérik. A gyűlésen *Perian Péter* polgármester fog elnökölni, s az iparosok és kereskedőkön kívül, mind az aktív tisztviselők, mind a nyugdíjasok, továbbá a szabad foglalkozást űző ügyvédek és orvosok is résztvesznek a megálomban.

Forum Moezó Brassó

Péntek, szeptember 2-től

Sohasem látott attrakciók!!!

Szenzációs 100%-os németül beszélő filmsláger a cirkuszi artisták életéből

MARCO, A BOHÓC

Sohasem látott cirkuszattrakciókkal!!!

Koval Samborsky és Lili Zeidner

Rendező: Max Reichmann. — Journal: FOX.

Naponta előadások 5, 7 és 9 órától, vasár- és ünnepnapokon matiné 11 órakor, déltűn 3, 5, 7 és 9 órakor.

SZEPTEMBER 3.

— AZ ISKOLAÉV MEGNYITÁSA AZ „ASTRA”-ZENEKONZERVÁTORIUM-BAN. 1. A növendékek beiratkozása szeptember 1-ével kezdődik, délután 5 és 6 óra között a konzervatórium titkárságánál. Hosszú-utca 9. A felvétel feltételei ugyanazok, mint az elmúlt iskolaévben. Kisebbségi felvilágosításokat, fizetési könnyítésekről is a titkárság nyújt. 2. Az új növendékek szeptember 11 és 14-ike között felvételi vizsgát tesznek. E vizsgák kizárólagos célja az, hogy a növendékek képzettségüknek megfelelő osztályba soroztassanak. Kezdő növendékek a kezdők tanfolyamába oszthatnak be. Az oktatás szeptember 15-ével veszi kezdetét. 3. Minden növendék maga választhatja meg a tanárát. Tulságos elfoglaltság esetén azonban a tanárnak jogában áll a növendék átvállalását megtagadni. Azokat a növendékeket, akiknek a tanerő tekintetében nincs határozott kívánságuk, az igazgatóság fogja a megfelelő tanárhoz beutalni. 4. Dima k. a. zongoratanárnő külföldi tartózkodásáról visszatért s osztályát ismét megnyitja. A konzervatórium a megnyitandó énekosztály részére Bickerich Aenne tanárnőt nyerte meg (hangkiképzés és kórtrepetíció). Mindkét hölgy az oktatást szintén szeptember 15-én kezdi meg. A tanári kollégium egyébként változatlan maradt. Hegedű: Bobescu C. igazgató, Bicmel S. és Nowak A. Cello: Moldrik A., Zongora: Bernfeld E., Bickerich Viktor (orgona is), Weisz Ilona, Schlandt Walter, Dima és Muresianu kisasszonyok. Ének: Bickerich Aenne, Elmélet (összhangtan, kéntrápunkt, hangszerelestan) Richter Pál főzeneigazgató. Brassó, az „Astra”-zenekonzervatórium titkársága.

— Országos ipari és gazdasági kiállítás. A dévai Ipar- és Kereskedelmi Kamara, továbbá a dévai Mezőgazdasági Kamara, végül az Astra, mint jelentettük, október hó 2—9 napjain Déván országos kiállítást rendeznek. Az ipar- és kereskedelmi csoport részére, a dévai Népkertet jelölték ki, ahol a megyei iparosok és kereskedők minden taxa fizetése nélkül saját költségükön felépíthetik pavillonjaikat. A más megyék nagyiparosai és kereskedői négyzetméterenként 100 lejért, a kisiparosok és kereskedők 50 lejért kapnak helyet. A mezőgazdasági kiállítás helyéül a törvényszék előtti térséget jelölték ki, míg az etnográfiai kiállítást a vármegyeháza e célra kijelölt termeiben helyezik el. A kiállítók 75, a látogatók 50 százalékos vasuti kedvezményben részesülnek.

★ Dr. Debreczy Béla ügyvédi irodáját Brassóban, Sir. Reg. Maria 58 szám alatt megnyitotta.

— Megszökött haramia. Csikszeredából jelentik: A napokban jelentették, hogy a gyimesi községeket és környéküket hosszabb idő óta állandó rettegésben tartotta Bartos Károly gyimesaló-lóki bandita, aki az utakat elállította s a kút balsejébe elélkeztetve, kirabolta. Gyimesbükki nyílt utcáján két reggeli fuvarost akart kirabolni, de ezuttal ráfízelt és csendőrkékre került. A csendőrség gyalog indította a csikszeredai ügyészséghez. Eközben Csikszépvényben tartottak vele a csendőrök, amit a vakmerő ember arra használt fel, hogy éjjel felszakítsa a csendőrfogda primitív vasrácsoszu ablakát, megszökött. Csak másnap reggel vették észre a szökést.

★ A bibarczfalvi gyógyfürdő 50 százalékos vasuti kedvezményét megkapta Angustin vasutállomással. (Brassói vonal.)

— Ha a csendőr vét a tizedik parancsolat ellen, Szatmári tudósítónk jelenti: Szerdán este a Szamos hídfőjénél Petris Teodor szaploncai fiatalember megátmodta Drasu St. közcseendőrt, a kitévésével összszurkált. Petrist a helyszínen letartóztatták. Kihallgatásakor bevallotta, hogy tettét feltételezésből követte el, mert a csendőr udvarolni kezdett a szeretőjének.

— A gyilkos táncosnő ügye a tábla előtt. Kolozsvárról jelentik: Vulpeanu táncosnő ügyének felebbesési tárgyalását szeptember 5-ére tűzte ki a kolozsvári ítélőtábla. Vulpeanu, mint emlékeztetés, megölte barátját, Greavu diákok. A törvényszéki tárgyalás annakidején bővelkedett szenzációkban és botrányokban és a táblai tárgyalás is igen izgalmasnak ígérkezik. Dr. Kernbach orvosszakértő hír szerint teljesen eredeti véleményét fog a tábla elé terjeszteni.

Előkelő amerikai rádiótársaság keres szaktudással rendelkező, garanciaképes

KÉPVISELŐKET

Erdély városaiban. Ajánlatok „AMERIKA” alatt a bukaresti kiadók (Bdul. Schitu Magureanu 21)

Elítélt kommunisták

Bukarest, szeptember 1

Az orheli törvényszék Fisman, Portnos, Tzurcanu és Popescu kommunista ifjúmunkásokat 5—8 havi fogházra ítélte, mivel Bessarabiában aktív módon szolgálták a kommunizmust és összeköttetésben álltak a moszkvai központtal.

Cernovic, szeptember 1.

Tegnap délután hirdetett ítéletet az itteni törvényszék több kommunista ügyében. Bruno Iaslovicet nyolc hónapi fogházra és tízezer lej pénzbüntetésre, Rossner Maiert hat hónapi és hater ezer leire, Goldsteint hét hónapra és tízezer leire, Stein Izraelt négy hónapra és ötezer leire, Rieber Károlyt hat hónapra és ötezer leire, N. Jurgraut pedig két hónapra büntették. Az utóbbi kettőn kívül valamennyien elvesztették állampolgársági jogukat.

Kifosztották a gergyókiéfalvi községi és közbirtokossági pénztárakat

Csikszereda, szeptember 1.

Csikmegyében az utóbbi időben egymást érik a rablások, betörések és kisebb-nagyobb lopások. A csendőrség csak a legtrikább esetben tudja kézre keríteni a tetteseket. Ennek tulajdonítható, hogy újabb és újabb, vakmerőbbnél vakmerőbb büncselekményeket hajtanak végre. Már a községi pénztárakat kezdik fosztogatni az egyre szaporodó bűnözők.

Gergyókiéfalva községében egy szobában és egymás mellett volt elhelyezve a község nagy pénztárszekrénye és a közbirtokosság kisebb kasszája. Ismeretlen tettesek éjnek idején a község hátsó bejáratát feltörték. A község nagy pénztárszekrényét nem tudták

elcipelni s ott az irodahelyiségben felfordították s hátát csákányokkal kivágták s benne levő pénzt kiszedték. A közbirtokosság kisebb kasszáját a község hátsó pincéjébe cipelték le, s ugyanolyan módon, mint a község szekrényét, csákányokkal feltörték s tartalmát kiürítették.

A két kasszában összesen 8 ezer lej készpénz volt, amit egészen elvittek a vakmerő betörők.

Ugyanazon éjjel Gergyófalva községében ismeretlen betörők hatoltak be. Itt a pénztárszekrényt nem tudták feltörni, hanem az íróasztalok fiókjait fessegették fel de pénzt nem találtak. Az aktákat nem hántották.

A csendőrség mindkét esetben erélyes nyomozást indított. Egyre erősebb a gyanu, hogy Csikmegyét szervezett rablóbandák árasztották el.

— Fej-, váll- és ágyékrheumáknál, idegfájásoknál, szagatásnál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűviz rendkívül hasznos háziszer, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József viz gyors és biztos hatása, kitűnő gyomor- és béltszító szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Szervekedik a hánsági uszósport. A temesvári Kadima Sportegylet és a Rapid sportklub uszószerkesztője a napokban kérte leigazolását a bukaresti Központi Uszószerkesztő és amint vejük közlik, még számos temesvári és környéki egyet fogja ugyanezt cselekedni. A román uszósport tehát a legjobb úton halad, hogy kellő megszervezésével megalapozza fejlődésének egyetlen, de eddig nélkülözött alapját.

— Egy miniszter autóbalesete. Párisból jelentik: Leygues tengerészeti miniszter Bordeauxban halálos veszedelemben forgott. Autója beleütközött egy villamos kocsi és összetört. A miniszter könnyű sebekkel szabadult.

Sport

Vasárnap Brassóban:

Bukarest—Brassó atlétikai verseny és nemzeti marathoni-bajnokság

Brassó, szeptember 1

Az utóbbi hetekben Romániában határozottan nagy lendülettel folyik az atlétikai szezon. Egymást érik a nagy versenyek. Brassóban, Kézdivásárhelyen, Predealon, Nagyváradon, Aradon s alig van az országnak atlétája, aki ne indult volna valamelyiken.

Vasárnap újra nagy napja lesz a romániai atlétikának. Ezuttal újra Brassóban, ahol ma talán az egész országban a fővárost sem véve ki, a legfejlettebb és legjobban megszervezett sportélet van. A brassói liga vállalta az idén újra, hogy megrendezi, most hatodsor, a hagyományos Bukarest-Brassó városközi atlétikai versenyt.

A versenyre már minden előkészület megtörtént. Sajnos, a tervezett „három város versenyt” nem sikerült nyelbeütni. Nagyszében, ahol fejlett atlétikai sportélet folyik, anyagi okokra való hivatkozással nem vállalta a részvételt s így a régi keretek közt, Bukarest és Brassó legjobbjai mérik össze erejüket tizenhárom atlétikai versenyszámban.

A brassói liga technikai bizottsága a napokban megejtette a válogatást is és Brassó válogatott atléta-csapatát a következőképpen indul a versenyben:

100 m. Csegezy, Ujsághy.

400 m. Ruck III., Raileanu.
800 m. Nyström, Ruck III.
1500 m.: Nyström, Ruck II.
5000 m.: Láhni, Parsch.
110 m. gát. Csegezy, Herold.
Távugrás: Kreisel, Schlandt.
Magasugrás: Csegezy, Örendt.
Rudugrás: Csegezy, Herold.
Gerelyhajítás: Rottmann, Wagner.
Súlydobás: Rottmann, Herold.
Diszkoszdobás: Rottmann, Kindl.
4x100 m. staféta: Ujsághy, Kreisel, Schmidt, Csegezy.

Nagy nyeresége Brassó sportjának a svéd Nyström, aki a brassóme gyei utépitést vállalkozó svéd cég mérnöke, volt válogatott futó, aki két számban is indul Brassó színeiben.

Az idei verseny Brassó győzelmét igéri. Az eddigi összecsapások során 1926-ban, elsősorban Bukarest győzött 44:38 arányban 3—2—1 pontozás alapján. — 1927-ben Brassó nagy fölényrel 71:41 arányban győzött. — 1928-ban az olimpia miatt elmaradt. — 1929-ben újra Brassó győzött 59:56 arányban. A következő évben Bukarest visszaadta a kölesönt (59:56), tavaly újra a fővárosiak győztek 59:47 arányban. Ha most győznének, úgy végleg birtokukba kerülne a három egymásutáni, vagy öt megszaki-tással elért győzelem esetére kiirt kupa.

Astra (Apolló) Mozdó

BRASSO
Telefon 546

Csak ma csütörtökön, szeptember 1-én fut:

„Szökés a boldogság országába”

(DER WEIBLICHE CHAPLIN)
ANNY ONDRA és SIEGFRIED ARNO-val.

Péniteken, szeptember 2-án, az összes filmek királya:

„A KADET KISASSZONY”

(LIBESKOMMANDO)

Főszerepben: DOLLY HAAS, GUSTAV FRÖHLICH, HALMAY TIBOR.

Rendező: Bolváry Géza. Zene: Stolz.

Nemzeti marathoni bajnokság

Ugyancsak szeptember 4-én, vasárnap rendezi meg a központ megbízásából a brassói liga a nemzeti marathoni bajnokságot. A táv 42 kilométer 195 méter. Utvonal: Olympia pálya, Arvaház, Fekete, Kut-, Vasut-utca, Prázmár, Kökös község előtt, visszatérés ugyanazon útvonalon az Olympia pályára. Indulás reggel 7 órakor. A versenyre neveztek az ország legjobb marathoniistái: Gál Lajos rekordér (2 óra 59 perc 16.8 mp.), Kovács József, Kobrizza András, (mindháron IAR), Mircan, Handrea (Astra), Mle (Stadru Român, Buk), Cucu, Szilágyi, Savu (Vif. Dacia Buk.), Vasilescu (T. C. Buk.), ezenkívül a hosszafalusi Izvorul 3 és a Granicsár S. C. két versenyzője. Kedvező idő esetén Gáltól újabb rekordjavítás várható.

Országos atlétikai verseny Aradon

Szeptember 4-én, vasárnap jubiláris ünnepségeivel kapcsolatban országos jellegű atlétikai versenyt rendez az Aradi Atlétikai Club. Versenyszámok a következők: 100, 400, 800 és 3000 m. síkfutás, 100—200—400—800 m. staféta, diszkosz, és súlydobás, táv, magas és rudugrás, magasugrás, 5-ös csapat verseny. Junior számok: 100, 400, 1500 m. súly és gerelydobás. Nevezések Szerb Tiivadar címére küldendők. A versenyen indulnak Temesvár, Arad és Nagyvárad legjobb atlétái. Bukarestből valószínűen Lapusan indul a 800 és 3000 méteres futásban.

— A szeptember 2-től 4-ig Belgrádban sorra kerülő Európa-evezőbajnokságokban a beérkezett nevezések alapján 12 nemzet 55 hajóval és 211 versenyzővel indul. Románia, amint megírtuk, csak a szkiifben indul, habár a kormányos négyesbe is benevezett. Magyarországon a kormányos kettes kivételével viszont minden számban indul, míg nagy szenzációja az egész Európa-bajnokságoknak, hogy Németország, mely egyike a leg-erősebb evezős nemzeteknek, egyáltalában nem indul, miután nem tagja a nemzetközi evezős-szövetségnek.

A zürichi Young Fellws kolozsvári és nagyváradai gyeve szereplése után, jelenleg Ausztriában turázik, ahol eddig két könnyű győzelmet aratott egy linzi és egy innsbrucki csapat felett.

Mi az oka az Ön idegességének?
Miért érzi magát szerencsétlennek?
Miért nincsenek sikerei?

Olvassa el saját érdekében a hírneves budapesti ideggyógyorvos Dr. Feldmann Sándor:

IDEGESSÉG ÉS ÖSZTÖNÉLET

II. kiadás. C. 140 oldalas könyvét és abból feleletet kap mindenre. A tartalom: Nemi zavarok lelki okairól. / Ideges testi és lelki bajok keletkezése. / Mikor kénytelen az ember elpirulni. / A jó és rossz előérzet. / A hipocondria. / A peches ember. / Az akarat és az akaratgyengeség. / Az ideges fejtájsról. / Az ideges gyomor. / A gyermek sexualitása. / Az ide-es szív. / Az alvás és álmatlanság. / Az önértet betegségei. / Leletismeret. / Dadozás. / A sportoló nő. / Nyaralás és utazás. / Kényszerképzet és kényszerselekedetek. / Az ideges gyermek. / A feltékenység. / A kleptománia. / A kóros hazudozás. / A halláskételem. — 140 oldal ára 102 Lei. Vidékre a portó 10, utánvétellel 16 Lei. Kapható a BRASSÓI LAPOK Könyvkereskedésében.

A varró és szabászati m. iskola

a Szt. János-utca 5. szám helyett a Szt. János-utca 3. sz. alatt

szept. 15-én nyílik meg.

Érdeklődni és beiratkozni lehet Str Mihai Voevod (v. Kolostor-u.) 25 sz. a. d. e. 10—2 és d. u. 3—5-ig

BUTORRUGÓ

és minden, ami a kárpitosnak kell, előnyösen vásárolható:

Wilhelm Oberth A. G.-nél

BRASSÓ, KORONA-szállóval szemben

Kövérek és soványak

Vannak olyan egyének, akik akár-mennyit is esznek, nem híznak el, a fel-vett táplálékukat nem képesek felhasz-nálni. Ezen egyének olyanok, mint azon kémények, melyeknek igen erős huzat-juk van.

Vannak viszont olyanok, s ezek na-gyobb számban fordulnak elő, akik a nélkül, hogy nagy evők vagy nyalan-kok lennének, folytonosan híznak, poca-kot eresztenek az esztétika nagy bosz-szuságára, — amely inkább túri a nyu-lánk vonalakat, mint a hordó alakot. Ezen egyének olyan kémények, amik-nek nincs elég jó huzatuk és amikben a fűtő anyagok elégtelenül égnek el, ha-mu és korom alakjában a kályhában és csövekben lerakódnak.

Ezen egyéneket hájasoknak nevezzük s az alantikban kitűnik, hogy miért sajnálhatra méltók? Az elégtelen vagy a rossz combustio (tápszerek elége) ma-radék terméke a zsír (jelen esetünkben a hamuval és korommal azonos), amely a szövetekben felhalmozódva azokra nyomást gyakorol és néha anyira átítat-já a szöveteket, hogy azok elfajulását (degenerációt) idézi elő. Ennek az lesz az eredménye, hogy a kellemetlen és fölös-leges anyagoktól megterhelt egyének el-vesztik mozgásuk rugalmasságát, az összenyomott, összehúzó és meglapi-tott élet fontos szervek pedig, mint a máj, szív, tüdők, gyomor stb. stb. egyál-talan nem képesek működni, vagy csak-nagyon hiányosan.

A hájkór nemcsak csunya jelenség, de egyben kellemetlen valódi betegség is.

Mivel a hájkór az elégtelen oxydá-ció eredménye, azaz az emésztés csök-kenése, szükségesszerűen találunk a vér-ben olyan tápmaradékokat, amiket az emésztés (csökkent voltánál fogva) nem tudott felhasználni. Ezen tápmaradékok egyrésze zsírrá átalakulva rezerva táp-anyagot képez, de egy része viszont to-xikus (mérges) alakban visszamarad. —

Ezek kifejezetten mérgek: amelynek prototipusa a hugasav s ebből a szem-pontból a hájkór az antointoxikáció cso-portjába sorolható.

Hogy ezen beteges állapotot megszü-n tessük, különböző eljárásokhoz folyamo-dunk, diéta, izomgyakorlatok, sport, fi-zikai eljárások (maszázás, villanyozás, hő-izzasztás, fénykezelés stb.)

Sajnos, ezen eljárások mindegyiké-nek, legyen az a legtekélyesebb is, kö-zös hátrányuk van. Nincsenek hatással a hugasavra és az urátokra (melyek a hiányos assimiláció által előidézt mér-gek közül a legveszedelmesebbek) esu-pán csak felszabadítják azokat. Ez egy olyan felszabadítás, amellyel szemben ezen átkozott sók rövidesen visszaélnék. Mert valójában csak azért hagyják el a hasleányt és a hasfalakat, hogy szív, vesék, izületek, erek stb. felé áramolva: ezen szervekbe lerakódhassanak. Ezekre a helyekre kell tehát figyelmesek len-nünk. Innen származik az a sok baleset, amely a hájasokat éri, akik minden áron leakarnak fogyni.

Sokkal célszerűbb, ha azonnal egy desintoxikációs kúrát kezdünk egy olyan reakció segítségével, mely a mér-geket vándorlásuk alkalmával leköti és a szervezetből kiküszöböli.

Ezen reakció anyag az „Urodonal“, a mely a hugasavat egy oldja, mint meleg víz a cukrot... Ezen kettős előnyén kívül az „Urodonal“ még azon ritka és kiváló tulajdonsággal bír, hogy teljesen ártal-matlan, akár milyen gyakran és nagy mennyiségben is szedjük, továbbá pá-ratlan hűgűhajtó is. Bárki is használja az „Urodonal“-t, meggyőződhetik, hogy a vizelete napi mennyisége sokkal több, mint ahogy az a felvett folyadékoknak megfelelne. És honnan volna az a fölös-leges mennyiség, ha nem a felbomlott zsírszövetekből?

Miután a helyzet nehézségét legyő-z-tük, nyert ügyünk van.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV, kulccsal és ige-ragozási táblával. Írták: Dr. Hegedűs és dr. Latzkó. Ára kötve 163.— lej.
ANGOL NYELVTAN, kulccsal együtt. Írta: dr. Latzkó H. Ára kötve 163.— lej.
NÉMET NYELVTAN. Írta: Altai R. Kezdk-nek kulccsal. Kezdknek I. rész 163.— lej. Haladónak II. rész 238.— lej.
OLASZ NYELVKÖNYV, kulccsal. Írta: dr. Honti R. Ára kötve 163.— lej.
Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, ma-gántanulásra igen alkalmasak

Schidló dr.: „1000“ szó

gyakorlati módszere világnyelveknek magán-uton való tanulására. Szakértői véleménye szerint Schidló dr. módszere a magántanu-lást teljesen új mederbe terelte. Kapható:

Német nyelvtan, vázlatkötésben	204.— L
Francia nyelvtan	204.— L
Angol nyelvtan	204.— L
Olasz nyelvtan	272.— L
Spanyol nyelvtan	272.— L

Megrendelhetők a **Brassói Lapok Könyvosztályától**

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűből 12 lej. Vasárnap 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzéri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény.

Vétel-eladás

Jó és olcsó bicikli megvétel-re kerestetik. Ajánlatokat „Bi-cikli“ jellegre a brassói kiadó-ba. 19136

Allást nyer

Perfekt férfitodrász segéd, meg egy ügyes manikűrös le-ány azonnal beléphet Népdó-rász, Brassó, Hosszu-utca 35. 19137

Lakás

2 szoba, konyha, butorozott szobák, üzlethelyiség olcsón ki-adó. Brassó, Ciocrac 27. 19135

TELJES ELLÁTÁS 16 éves kereskedelmista leány részére kerestetik. Brassóban, intelli-gens, jó izr. családnál, ahol le-hetőleg hasonló kora fiatal le-ány van. Ajánlatok ármegjel-léssel „Zongora használat“ jel-igére a brassói kiadóba külden-dők. 19103

Kiadó egy és két szoba, konyhas lakás, Brassó, Hosszu-utca 49. 19138

Vegyes

Külföldi tanulmányutamról megérkezve, gyönyörű iparmű-vészeti újdonságokat készítek, olcsón. Özv. Pellegrininié, Bra-só, Orfanilor 25. 19133

Az angol anyanyelvű E. Her-mann, Brassó, (Rókus-utca 3.) szeptember 1-től újra kezd-magán nyelv oktatását. 19104

CROKER REGÉNYEI kö-tetenként csak 35 lej. A fal-szépe, A guruló kő, Jogo-bűszkeség, A kevély Katalin, Lismoyle, A másik, Női dip-lomata, A szép Neville kisasz-zony, A vándor madár, Vá-ratlanul. — BENICZKYNE BAJZA LENKE regényei szin-tén csak 35 lej. kötetenként. Az áttűtetett virág, Családi hagyomány, A házasság tit-ka, Hercegi korona, Nyoma-vesztett, Rang és pénz, A hegy-ség tündére. Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályá-ban.

Primăria Municipiului Braşov

No. 15511—1932

HIRDETMEŊY

az összes kéményseprési munkálatok után járó díjak kihirdetése ügyében, az 1932 évi január hó 15-én történt utolsó kihirdetése után történt módosítások és kiegészítések figyelembe vételével.

Egy kémény tisztítás földszinten 6 lej.
2. Egy kémény tisztítás I. em. 8 lej.
3. Egy kémény tisztítás II. em. 10 lej.
4. Egy kémény tisztítás III. em. 12 lej.
Ezen taxák minden egyes a kémény-ben levő csatorna (cilinder) után külön fizetendők.

5. Egy kémény kiégetés egy földszin-tes ház magasságában 16 lej.
6. Egy kémény kiégetés egy emeletes ház magasságában 20 lej.
6. Egy kémény kiégetés két emeletes ház magasságában 24 lej.
8. Egy kémény kiégetés három emele-tes ház magasságában 28 lej.

A kémények magassága a kiégetendő csatorna (cilinder) kezdetétől számitan-dó.

A kéményseprő köteles a kiégetés után ezen esetben szükséges kémény-tisztítást díjtalanul végezni, azaz ezen esetben nem követelheti a tisztítási, ha-nem csupán a kiégetési díjat.

A pince és a mansard helyiségeket ugy a tisztításnál, mint a kiégetésnél külön kell figyelembe venni.

9. Egy egyszerű vaskályha tisztítása a csövekkel együtt 5 lej.
10. Egy különleges vaskályha tiszti-tása a csövekkel együtt 10 lej.
11. Egy konyhatakaréktűzhely tiszti-tása a csövekkel együtt 10 lej.
12. Minden további sütőcső vagy üst után még 2 lej.

13. Egy nagy takaréktűzhely tisztí-tása kórházakban, internátusokban 16 lej
14. Egy nagy takaréktűzhely tisztí-tása vendéglőkben, kávéházakban és cukrászdákban 20 lej.
15. Az államvasutak részére lent fel-sorolt munkálatokért és pedig:

a) egy füst levezető tölcser tisztításá-ért 5 lej.
b) egy füst levezető csatorna tiszti-tásáért 10 lej.
c) egy vaskémény tisztításáért 10 lej.
d) egy nagy kazán tisztításáért 50 lej.
e) egy a nagykazánhoz tartozó ké-mény tisztításáért 40 lej.
f) egy kis kazán tisztításáért 35 lej.
g) a kis kazánhoz tartozó kémény tisztításáért 20 lej.
h) egy pléhkémény tisztításáért 42 lej.
16. Az államvasutaknak a bod-prede-ali vonalon 6 km.-nyi távolságon belül fekvő épületeiben végzett munkálatok után a díjak 50 százalékkal, 6 km.-en tul azonban 100 százalékkal emelkednek.
17. Egy új kéménynek a felülvizgá-lása 25 lej.

Ezen munka a háztulajdonos részére nem kötelező, hanem csupán annak ké-résére szükség esetében lesz eszközölve.

18. A lakott kerületektől távol elszige-telt helyeken (kertekben, erdőben stb) fekvő házakban végzett munkák után egy 50 százalékos pótlék fentti taxákra számítható.

19. Azon esetben, ha valamelyik ház-ban 5—10 kémény vagy kályha van, a végzett munka után járó díj 10 százalé-kal, ha pedig több mint 10 kémény vagy kályha van, az ár 20 százalékkal f. e. szeptember hó 1-étől kezdve redukálta-tik.

Brassó, 1932 augusztus 17.
Comisia interimară:

Presedinte: Secretar General:
Dr. Voicu m. p. Dr. Popovici m. p.

Akar

husz évvel fiatalabb lenni?

akkor szíveleje meg azokat a tanácsokat, melyeket

Dr. KÁLDOR MIKLÓS, szanet főorvos nyújt Önnek

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

c. művében.

Az emberi szervezet. — Öröklődés. — A magyar faj öröklött tulajdonságai. — Mik a vér mirigyek. — Fáradtság, testi, szellemi kimerülés. — A szív kifáradása. — Érelme-szesedés. — Vénnyomás. — A „változás“ tünetei és oka. — Mit tehetünk a fiatal-ság megtartása érdekében — Táplálkozás. — A tul bőséges táplálkozás. — A rágás. — A kopálás. — Gandhi. — Mik a vitaminok. — Alkohol, kávé, tea, dohány. — Álom, levegő, nap. — Megöregedni és fiatalnak maradni. — Ára csak Lei 102.—
Videkre portó 10, utánvételt 16 lejjel több

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-raktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket

Románul tanulóknak ajánljuk a dr. DÁV D GYÖRGY-től

ROMÁN NYELVTAN

és gyakorló könyvet, amely legalkalmasab a román nyelvnek magánuton

TANÍTÓ NÉLKÜL

való elsajátítására, a 200 oldalas könyv ára 80 lej, keménykötésben 100 lej.

Elvan ismerve, hogy legjobb a dr. Dávid-től

ROMÁN SZÓTÁR,

mely részenként több mint 24 ezer szót tartalmaz — A magyar román rész 1000 80 lej, a román magyar rész szintén 80 lej. A két rész egész vászonba kötve 180 L.

Mellénysebben hordozható

LILIPUT

román szótár a két rész vászonkötésben 60 lej. — Fentieket a pénz előzetes be-küldése mellett bérmentve szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

CENTRAL KÁVÉHÁZ

BRASSO.

Csüörtöktől kezdve ui

Salon és Jazz-zenekar

Mérsékelt árak!

A FEHÉR LÓ SZÁLLODÁBAN

szeptember 1-től, megint Pusztai Béla zenekara muzsikál.

Elismert jó konyha és italok olcsó árak mellett — Társaságoknak külön szobák

KLÓSZ KERESZTÉLY

Telefon 41. tulajdonos.

Felelősszerkesztő: **Kocsis Béla.** — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó), Károlykirály-utca 56—58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Geza, igazgató). — **Maros-vásárhely,** Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámin Árpád és Bernáth Ernő. — **Temes-** **Arad- és Krassószerényvármegyékre:** Némegy Gábor (Temesvár, I. (Str. Loavici 5. Telefon: 1711.

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.
MEGBÍZOTTAK. Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — **Buka-arest:** Dán Dániel és Gerő Sándor — **Dés:** Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5. — **Kolozsvár:** Dénes József (Strada N. Curcheş 3, volt Vár-utca). — **Lugos:** Tóth Gyula. — **Hagyszében:** Sziget-váry László (Strada Turnului 13). — **Nagyvárad:** Szabó László (Strada Constantin 2). — **Udvarhelymegye és Székelyudvarhely:** Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31. — **Szilágy-somlyó:** Hesperin Ernő. — **Torda:** Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.
Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hir-detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk